

1992.
VIII. évf. 4. (57.) szám
Ára: 65 Ft

video

magazin

**Erotikus
Hófehérke**

JFK

**Teszt: Hi-fi sztereó
képmagnók**

OSCAR
'92

SIEMENS

*valami plusz
valami más*

A megbízhatóság megtérül.

Információ: SIEMENS Kft Budapest, 1036 Lajos utca 103. Telefon: 168-8297/ 221, 168-9498/ 221

Kedves Olvasó!

Március utolsó napján a Magyar Televízióban is láthatjuk a 64. Oscar-díj átadás ünnepélyes ceremóniáját Los Angelesből. Lehet dicsérni és szidni minden évben az Oscarral együttjáró nagy felhajtást és show-t, ám azt senki sem tagadhatja, hogy az ünnepségekből árad a filmszakma szeretete, s kifejezhető belőlük a filmiparban dolgozó emberek megbecsülése a producereken, rendezőkön, színészeken át a trükk- és hangmesterekig, látványtervezőig.

E havi számunk jó részét az Oscar-díjnak szenteljük. Megismertetjük Önt a neves díj történetével, rendezői portréink is egy Oscar-díjas műhöz kapcsolódnak, s a magazinban megtalálja az idei kitüntetettek névsorát is. (A legjobb női főszereplő díját kiérdemelt Jodie Foster portréját pedig éppen előző számunkban olvashatta.)

A havi film- és videóforgalmazóknak köszönhetően sok Oscar-díjas film lelhető fel a tékákbán. Egy már az idei díjazottak közül is kölcsönözhető (Terminator 2.), melyet idén várhatóan sorra követnek majd a többiek is, a mozibemutatókat követően.

Ággodalomra továbbra sincs semmi ok, a jövőben is akad a neves filmekből nézni valóknak szeretett videócsúszlékiünkön.

Falusi Tamás

Főszerkesztő: Falusi Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9-11.
Telefon: 201-0166, Telex: 22-5138
Fax: 201-1925
Kiadja a

Pergamen Rt.

Felelős kiadó:
Belán Gábor vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
HEPTA Grafikai Stúdió
Műszaki vezető: Maros Pál
Nyomás: Kossuth Nyomda
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál,
bármely hírlapkészbesítő postahivatalnál,
a Posta hírlappüzleteiben és
a Hírlapelőfizetési és Lapellátási
Irodánál (HELIR) 1900 Budapest,
XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy
postautalványon, valamint
átutalással a HELIR Postabank Rt.
219-98636, 021-02799 sz.
pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

videó

magazin

Belvárosi hőség • Killer Kid • Rendőri védelem alatt • Condor	5
Igazság és bosszú • Ator, a harcoló sas • Ez a srác a csajom • A háromszög akció	6
Eredendő bűn • Peter Gunn • Dolly, a gyilkos szellem • Új rendszer	7
Claude Chabrol: Vérokonok	8
A trükk birodalma IX.: Tükörtrükkök	9
Testzt: Nézzük a hangot!	12

Rendezte: Oliver Stone 17

JFK	20
A legkisebb Isten, akit imádnak	23
A '90-es évek csillaga: Andy García	29

Videó
és vallás 32

Sikerlista	34
Bujtor István: Hamis a baba	36
Böngésző	39
Intervideo eredmények	40
Hóhéherke és a hét elgyötört törpe • Dörmögő Dörmötör • Boszorkánypalánta • Az egyetlen Föld.....	41
Alvin és a mókusok a Föld körül	42
Börtönterror • Drugstore Cowboy	43
Csupasz nyuszi 2 1/2 • A vadkacsák üldözése • Buja gyertyák Franciás pezsgő	44
Los Angeles-i látványosságok	45

2x2 ÉV GARANCIA

Ha március 9. és július 24. között ITT Nokia televíziót vásárol,
és beküldi blokkmásolatát a Selectronichoz, aranyérmet nyerhet!

AZ ÉREM MÁSİK OLDALA

ITT NOKIA

KIRSTIE ALLEY

BŰNTETT-E,

HOGY
MEGTETTE

HÁZINYÚLRA NEM LÖVÜNK

CSAK HA TÁMAD...

(SIBLING RIVALRY)

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték

STEVE MARTIN

A gengszter

RICK MORANIS

A zsaru

Ha tetszik, ha nem
barátok lesznek
A nyugtás kivárásnak
Jól betesznek

AZ ÉN KÉK EGEM

(MY BLUE HEAVEN)

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték

Egészen új kalandok kezdődnek, amint a kisfiú visszatér
képzeletének szárnyán a csodák birodalmába.

VÉGTELEN TÖRTÉNET II

AZ ÚJ FEJEZET

(THE NEVERENDING STORY II - THE NEXT CHAPTER)

Színes, szinkronizált amerikai mesefilm

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm

1054 Bp. Steindl I. u. 6.

Tel: 111-7440

Video Nívo

1081 Bp. Köztársaság tér 10.

Tel: 113-9837

Oxi

1096 Bp. Haller u. 24.

Tel: 133-2406

S.I.COOP Kft.

1147 Bp. Lőcsey utca 12/b.

Tel: 164-2055

VIDEO PREMIER ÁPRILIS 9.

Zsaru lett.

Piszkos meló...

De valakinek el kell takarítania a szemetet.

STEVEN SEAGAL TÖRVÉNYRE TÖRVE

(OUT FOR JUSTICE)

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm

Vég egy Wall Street-i milliómost, hozzá egy gyönyörű szeretőt
a belvárosból, egy hírnévre vágó újságíró,
és tereld őket egy rossz kanyarral az alvilágba...
Aztán dőlj hátra és élvezd a tűzijátékot.

TOM
HANKS

BRUCE
WILLIS

MELANIE
GRIFFITH

HIÚSÁGOK MÁGLYÁJA

(THE BONFIRE OF THE VANITIES)

Színes, szinkronizált amerikai karriertörténet

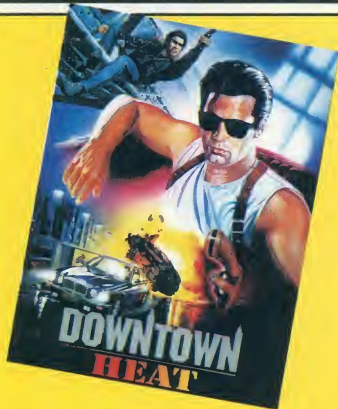
the doors

OLIVER STONE FILMJE

Színes, feliratos amerikai zenés film

Atlas

Belvárosi hőség

(Downtown Heat)

Paul, az amerikai jazz-zongorista Dél-Amerikába utazik, hogy felkutatssa elűnt feleségét. Nyomozása során útja a kontinens alvilágának központjához vezet, ahol a korrupció, a csempészet, a gyilkosság mindennapos dolog. Paulnak egyre mélyebben kell elmerülnie a világban ahhoz, hogy nem kis veszélyek közepette érje el célját...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Mike Connors, Josephine Chaplin, Oscar Ladoire
Rendezte: Jess Franco

Atlas

Rendőri védelem alatt

(Under Police Protection)

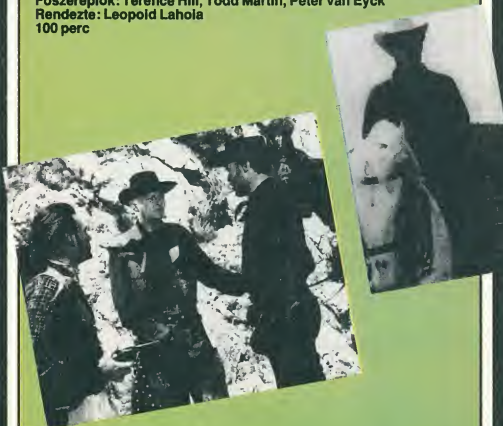
Pierre kapitány különleges ügynök azt a megbízatást kapja, hogy a szép Jacqueline életét megvédi, míg Hongkongba kíséri a lányt, aki fontos tanú Mr. Lung bírósági ügyében. Mr. Lung a város kábítószer-csempész bandájának főnöke. Am a bandafőnök is útnak indít két bérnyilkost, hogy elhallgattassa a tanút, aki korábban a szeretője volt. Eközben a hongkongi rendőrség is megbízza két zsarutányt, hogy megöljék Jacqueline életét...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Mona Lee, Sharon Young, Mark Miller
Rendezte: Godfrey Ho

Killer Kid

McDow biztos életet teremtett magának és fiainak, Donnak és Larrynek a vadnyugaton. Don nyugodt természetű fickó, ám öccse, Larry annál forrófejűbb. Mivel apjuk földje kiszáradt, a két fiúnak a marhákat egy távoli tájra kell terelniük, amelyet már a gengszter Smoky Jim tart ellenőrzése alatt...

Színes, szinkronizált amerikai film
Főszereplők: Terence Hill, Todd Martin, Peter van Eyck
Rendezte: Leopold Lahola
100 perc

K Beta Film

Condor

Mark Lester, a gátlástalan fotóriporter, miközben szenzációk után fut, zűrös ügyekbe keveredik. Egy újsághírből szerez tudomást egy lezuhant, gleccserbe fagyott repülőgépről, amely a császári kincsek egy részét rejt. Mark Buenos Airesbe repül, hogy barátjával, Steve-vel megtalálja az ékszerket. De Patagóniában mások is a gépet keresik, és kegyetlen küzdelem indul a hőmezőn. Gyilkos indulatok szabadulnak el, barátok fordulnak egymással szembe.

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Főszereplők: Christine Leigh, Daniel Greene, Brent Huff
Rendezte: Martin Dolman
100 perc

Adriana
Chiesa
Enterprise

A kazetták kölcsönzőknek és viszonteladóknak megvásárolhatók: Zoom Kft.: 1024 Budapest, Keleti Károly u. 28/a. T.: 115-9411

Video Nívó: 1081 Budapest, Köztársaság tér 10. T.: 113-9837
A Zoom márkaboltjai: Budapest XIII., Pannónia u. 25., XI., Fadrusz u. 14. Nyitva tartás: 0-24-ig!

Igazság és bosszú

Mace, a kemény és szívós zsaru társával, Markkal látszólag össze nem függő heroin halálesetek ügyében nyomoz. A szálak fegyverkereskedelmén, zsaroláson és nemzetközi kémkedéseken keresztül egy többszörös gyilkoshoz vezetnek, aki azonban szoros kapcsolatban van egy Amerikában dolgozó külföldi kóvettel.

FBI-ügynökök próbálják megállítani a két rendőrt, akik azonban már véres akciókba bonyolódtak, amit csak néha enyhít a gyönyörű erotikus táncosok látványa...

Színes, szinkronizált amerikai krimi
Főszereplők: Ed Marinaro, Darrell Larson, Cassandra Gava
Rendezte: William Van der Kloot
95 perc

IFEX Int./Double Helix

IFEX Int./Double Helix

Ator, a harcoló sas

A Birodalomban titokban világra jött a csecsemő – a kiválasztott –, akinek neve Ator. Húsz év múlva. A délcég ifjú bátorságával és erejével kitűnik a barbárok közül, és éppen esküvőjét készülő megünnepelni – vad és erotikus táncot járnak a törzsbeliek –, amikor ellenséges törzs támad az ünneplő tömegre. Elrabolják Ator menyasszonyát, Szonját, a törzs legszebb leányát. Ator elindul, hogy szerelmét visszaragadja a pókok templomából. Útja során harcias amazonok fogságába esik, akik megvívznak az ismeretlennel eltöltendő egyetlen éjszakáért, amely után a szerencsés amazonnak meg kell ölnie Atort...

Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm
Főszereplők: Miles O'Keefe, Laura Gemser
Rendezte: David Hills
91 perc

Ez a srác a csajom

Brian Peters zenekarával a tinik kedvence. Menedzseré a színes bőrű Ragynald, aki benevezi Briant egy Los Angeles-i versenyre. Sikerül is azt megnyerniük, és indulhatnának Los Angelesbe, azonban a feltétel az, hogy a győztes egy lánypartnert vigyen magával. A temperamentumos menedzsernek bombasztikus ötlete támad. Női ruhát és parókát ölt magára, és az „Álom-pár” máris utazhat az álmok városába: Los Angelesbe. Nem kis feltűnést keltenek már a megérkezésükkor is, és a bonyodalmak még csak ezután kezdődnek...

Színes, szinkronizált amerikai vígjáték
Főszereplők: David Hallyday, Jennifer Tilly
Rendezte: Gabriele Beaumont
106 perc

SCOTTI
Bros./Pyrene

SCOTTI Bros./
Pyrene

Hogyan élte meg a vietnami háborút egy viharezett, kemény amerikai parancsnok? Világhírű szereplők alakítják a dzsungel-küzelmekbe kíméletlenül behajszolt katonákat ebben a harcos akciójeleneteiről híres filmben.

Színes, szinkronizált amerikai háborús film
Főszereplők: Beau Bridges, Johnny Hallyday, Haing S. Ngor
Rendezte: Eric Weston
94 perc

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: Peter Strauss, Peter Jurasik
Rendezte: Blake Edwards
89 perc

Színes, szinkronizált amerikai film, 1991
90 perc

Színes, szinkronizált amerikai film, 1990
Főszereplők: David Hewlett, Deborah Raffin
Rendezte: Christian Duguay
100 perc
IMAGE

Video 7

Kamasz-kép – fehér koporsóval

Claude Chabrol:

Vérrokonok

A Tv-Tévé havonta kínált csemege-szolgáltatása az igé-nyes pszicho-krimi, mely után a családfő duplára zárja éjszaka a lakásajtót: ezúttal talán a biztonsági láncot nem felelti el a helyére akasztani.

Az ilyen mozarabok után jobban lehet félni, mint az egyszerű rabló-pandúr mesék végén: merthogy ilyenkor túlságosan könnyű belebújni a köznapiság ügyes kellékeivel elcázolt áldozat bőrébe. Ezúttal tengerentúli kispolgár-süldő-lányról van szó, aki éppen úgy él, mint bármelyik közép-európai bakfis: naplót ír, ábrándozik, jókedvűen flörtölget, csábit, vagy hagyja magát elcsábítani. Ezt természetesen nem egyszerre tudjuk meg róla: először a véres tetemmel találkozunk, minden más csak utána jön.

Claude Chabrol, a francia új-hullám hajdani mestere, aki persze már régóta a szórakoztató mozi lelkesnek látszó zsoldosaként csinálja filmjeit, most is ügyesen építi fel a tör-

ténetet. Nem akarja, hogy megsejtsük, ki a gyilkos, tehát jó ideig nem is sejtjük. A jó krimi közhely-feltétele: csak akkor foghatsz gyanút, amikor a filmsínáló ezt már jönnek látja. Nem előbb, és nem később. Ami a Vérrokonokban ennél több – és ebben már valóban a mester keze nyomát érezzük –; a nézőben a gyanú már-már feltámad, aztán megint elalszik: erősödik, gyengül, újra erősödik – természetesen csak a rendező-forgatókönyvíró akarata szerint. Aztán, úgy a film közepén, véglegesen rossz irányba terelődik – hogy az utolsó tíz percben legyen okunk a fejünket fogni: „Igazán sejtettem volna...”

Hogy mi, nézők, ne gyanakodjunk, ahhoz a kacskaríngós mese-fordulatokon kívül póker-arcú bűnöző is szükségeltetik. Donald Sutherland azért több ennél: szomorú, de indulat nélküli gyámolítója megrontott és megrontásra ítél kiskoriának és ártatlanul megvádolt nagyko-

rúknak egyaránt. Zavarba ejtően mély és zavarba ejtően merev tekintetével mindent meglát, és ezzel a semmit el nem áruló nézéssel mintha mindent meg is bocsátana.

Mintha ebből a filmből rendőrfelügyelőként üzenne a következőbe: hiszen ott esetleg (talán éppen megfelfüggetlen nézése okán) ráosztja majd az aktuális rendező a pszichokiller szerepét: ahogy ez már előfordult vele, nem is egyszer. Nem csoda hát, ha rendőrként megértő és emberséges: talán előre, önmagához – önmaga másik énjéhez viszonyítva – ilyenkor illő jóindulattal.

A Sutherland alakította felügyelő melleleg maga is bakfis-lányt nevelő családapa. A film hangulatát – ha a vér éppen nem folyik – amúgy is meghatározza a családi otthon langymeleg, baljós, mégis vonzó közege, melyben a legszebb vasárnapra idill váltakozik gyűlölködéssel és vérfertőzéssel, vagy épp a cukrosbácsi soros látogatásával.

A filmet a Tv-Tévé késő esti programjában, április 10-én, pénteken, illetve április 12-én láthatják. Gyerekekről szól: de csak ha a gyerekek már eladtak...

H. T.

Starring:

Donald Sutherland

Sutherland

A TRÜKK BIRODALMA

Sorozatunk a fotó- és filmtrükkök bőséges tárházából azokat az eszközöket, módszereket, fogásokat veszi sorra, amelyek videókamerához is alkalmazhatók. Ezeket az ismereteket azok a videósok is hasznosíthatják, akiknek nincs fotós vagy filmes „előéletük”

IX.

TÜKRÖRTRÜKKÖK

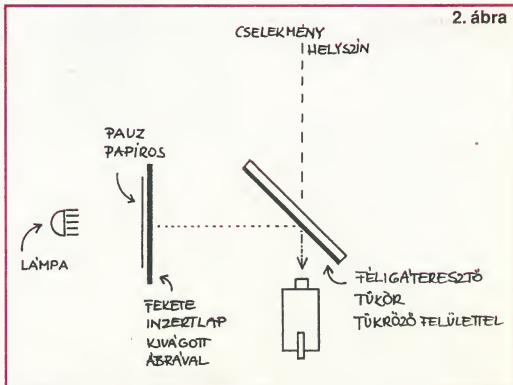
FELVÉTEL HOZZÁFÉRHETLEN HELYRŐL

„Ez a fal ugrik...” – mondják a szobába lépő, forgatásra érkező stábtagok a meghökkenet háziaknak. A tréfának szánt kijelentés mögött van valami titkos kívánság – több hely kellene a forgatáshoz, a lámpáknak, a kamerának. Ha a falat nem is kell lebontani, azért az ajtót leemelik, hogy távolabbról totálit lehessen csinálni. Aztán kiderül, nem igazán jó a szemszög. Fanyalog az operátor, mégiscsak onnan a fal irányából lenne jó... Amikor a háziaknak újra kerekre nyílik a szeme a rémülettel – akkor kell előállni a kéréssel – szeretnék egy nagyobb méretű tükört, ha lehet belgát... Gondolom, a továbbiakat nem kell részleteznem, mi módon nézzen a kamera a falhoz helyezett tükörbe, hogy a legtöbbet

lássa a szobából, az elképzelt nézőszögből, a fal „mögül”. Ha a hagyományosan felvett snittek között zavaró lenne a felcserélt oldalú totál, még egy tükör kell, melynek elhelyezésétől már volt szó.

Aki kamerájával meghökkenő nézőszögre vadászik, egy felületi tükör segítségével új, a néző által soha nem látott irányból mutathatja meg környezetünket. Például egy kéz kinyitja a vízcsapot. Az 1. ábra mindent megmagyaráz.

A teljesség kedvéért itt említtem meg, hogy hasonló feladatok megoldásához találták ki a periszkop elven alapuló SNORKEL-előtétet. Ez egy hosszú, karcsú cső, melyet az objektívra rögzítenek. Előlső részén forgatható és különböző szögbe állítható kis felületi tükör van, erről vetül a kép a csőben lévő lencsetagok felé. Dacára, hogy nagyon közel áll tárgyak felvételéhez készült, rendkívül nagy a mélységélessége. Ez azért előnyös, mert

2. ábra

modellekről csak így lehet meggyőző felvételt készíteni. A hosszú cső függőleges helyzetben lehetővé teszi, hogy például szűk makettutcaba lemerüljön, és ott haladjon a kameramozgató rendszer segítségével.

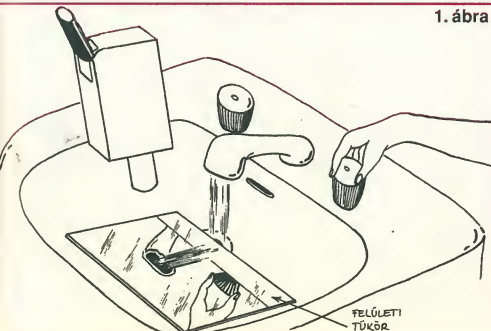
FÉNYEFFEKT-BETÜKRÖZÉS

A főhős felett, a zivatarfelhős égbolton villám cikázik át. A titokzatos idegen kezében tartott furcsa fegyverből lézertény tör elő. Ilyen és hasonló fényeffekteket tucatjával láthattunk játékfilmekben, melyekről tudjuk, hogy nem valódiak, trükkök.

Ha videokamerával akarunk ilyen látványt létrehozni, a betükrözés módszerével egyidejűleg vesszük fel a fényeffekteket a színészi játékkal. Ez fokozott együttműködést kíván meg az effekt kezelője és a szereplő között. Akinek lehetősége van a két külön elkészített felvétel – a játék helyszín és a fényeffekt – utólagos összetrükközésére, annak nagyobb szabadsága van

művészi és technikai értelemben egyaránt.

A fényeffekt-betükrözéshez a 2. ábra szerinti elrendezésre van szükség. Az objektív előtti sugáregyesítő félígáteresztő tükör az ideális, de a hiábán uloglap is megfelelő, ha nem 45°-os szögben áll a felvétel irányára, hanem közel merőlegesen (de a kamera azért ne tükröződjön benne). Ilyen szögben ugyanis minálisra csökkenthető az üveg-től keletkező zavaró kettős tükröződés. Az is feltétel, hogy az inzett, amely fekete papírosra lapon ábrázolja a fényeffektet, hátulról megvilágítható legyen, hogy ezáltal nagyobb kontrasztot érjünk el. Egyszerűbb módon úgy készül, hogy a fekete papíros közepén a fényeffektet, például a villám alakját kivágjuk. A keskeny rés hátsó oldalára pauszpapírost kell ragasztanunk a jobb fényelosztás érdekében. Bonyolultabb grafikai ábrát, amit nehéz lenne olloval kivágni, fényképezési úton kontrasztos, nagy fedettségű síkfilmmre visszük át, és azt helyezzük a fekete papíros közepébe vágott szögletes nyílásba. (En-

1. ábra

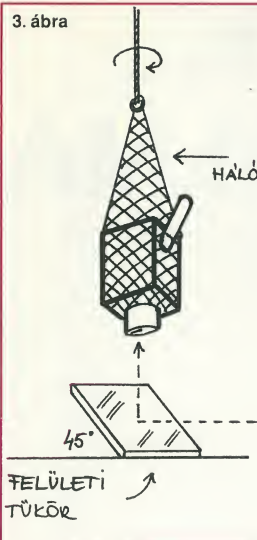
* A szerző a Magyar Televízió 54 éves operatőre, a Hungarian Society of Cinematographers (H. S. C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

nél az inzertnél is szükséges a hátsó pausz.) Minden esetben fontos, hogy az inzertet előlről ne érje közvetlen fény. Az inzert kamerától való távolságát általában úgy kell megválasztani, hogy egyedül legyen éles a fényeffekt és az a távolabbi tér, ahová be akarjuk trükközni. Ennek érdekében jól megvilágított helyszínre van szükség, hogy a blendét erősen zárni lehessen. A varió nagylátószögű állása szintén nagy mélység-élességet ad.

Belső helyszínen nem okoz gondot az inzert lámpával történő hátsó megvilágítása. Szabadban, ahol nincs közelben áram, csak akkus lámpa jöhet számításba. Ne feledkezzünk meg a lámpa alacsony (sárgás) szín hőmérsékletéről – megfelelő kék fóliára van szükség, ha azt akarjuk, hogy fénye fehérnek látszódjék. Természetesen, ha lézer szerepel a cselekményben, akkor vörös fóliát helyezünk az inzertet megvilágító fénybe. Napsütéses külső helyszínen megtakaríthatjuk az akkus lámpát, mert egy kis méretű tükörrel fényt vetíthetünk az inzertre. Számlajunk azzal, ha a sugár-egyesítő nem félig áteresztő tükör, hanem üveglap, a hátsó megvilágításhoz több fényre van szükség.

Nem beszéltünk még a legfontosabból: hogyan fog a villám cikázni, a lézerfegyver löni? Megvalósítása egyszerű, mégis jó, ha van egy segítőnk. A fényeffekt kezelője egy kis fekete papirossal eltakarja az inzert hátoldalát felől a villám kivágást. A megfelelő pillanatban elrántja, hogy láthatóvá váljon a fény-

3. ábra

effekt, majd rögtön eltakarja egy másik fekete papirossal ugyanabból az irányból mozgatható. Más megoldás szerint elég egyetlen mozgatható takarólap, melynek közepén rés van. A lézerfegyver sorozatlövését szintén mozgatható lappal készíthetjük, de ennek közepére több rést kell vágni. Türelmes munkával jár a szereplő kezében tartott kellék fegyver képi összeillesztése az inzert egyenes alakú kivágásával, a lézerfény kezdőpontjával. Ez a játékban megköttöttséget jelent, mert mozdulatlan testtartással kell indítani a felvételt. A kamera sem mozdoghat addig, amíg a fényeffekt-akció le nem zajlott.

FORGÁSEFFEKT

A szereplő szemszögéből (mint szubjektív kamera) megmutathatjuk, milyen a szédülés, a rosszullét.

A kamera alakjától, alkalmas rögzítési helyétől függ, milyen módon tudjuk leolgatni a kamerát behelyezhetjük egy nagyobb súlyt is elbíró hálóbá. A 3. ábrán látható módon, 45°-os szögben helyezünk el egy felületi tükört. (Felületi tükörről előző számunkban volt szó.) Felvétel előtt a kamera körbeforgatásával te-

4. ábra

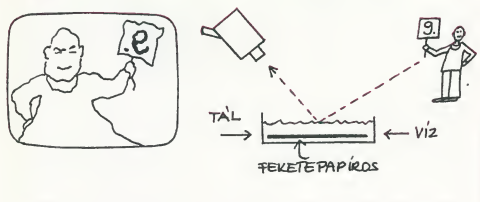
kerjünk a zsinegen. Álló helyzetből indítva a felvételt, a zsineg visszapörgeti a kamerát.

KÉPTORZÍTÁS

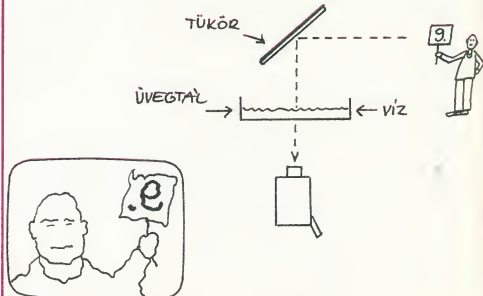
Kábult állapot, lázálom és hasonló víziók képi megjelenítésére hajlítható, tükröző felületű fémlapból vesszük fel az eltorzítandó motívumot. Legismertebb ilyen eszköz a fotósok által használt, fényképek szárítására szolgáló *krómlap*. Ferde szögben helyezük a kamera elé, hogy magunk ne látszódjunk benne. A krómlap hajlítgatására, mozgathatására segítségére van szükségünk. Soványító vagy kövérítő hatás is krómlap meghajlításával keletkezik.

Vízfelület hullámoztatásával szintén el tudjuk torzítani a képet. Egyik módszer szerint a motívum *vízben tükröződőképét* vesszük fel. Így készítettem a 4. ábrát, a budapesti Vajdahunyadvárról. A kamera helyzete a szokásostól eltérően fejjel lefelé legyen, ahogy az 5/a ábrán látható, mert különben, természetes módon,

5/a ábra

5/b ábra

fordítva látszódnék a tükörkép. A felvételt nem ad oldalhelyes képet. Ha a víz valamilyen táblán van, a kontrasztosabb kép érdekében fekete papírost süllyesszünk a tál alá. A másik eljárást az 5/b és az 5/c ábrán mutatjuk be, ezeknél üvegtáblán lévő vízfelületen keresztül készül a felvétel. Az 5/b ábra elrendezésével nem lehet oldalhelyes felvételt készíteni, míg az 5/c ábrán a második (felületi) tükör realitásban fordítja a felvételt.

DOMBORÚ TÜKÖR

Ha a felvételt domború tükörből készítjük, a motívum erősen eltorzított, elgörbített lesz. A távlati rövidülés fokozottabb hatású, mint a nagy látószögű objektívénél. A mi célunkra jól használható a széles látószögű adó jármű-visszapillantó tükör. Ha nem akarjuk, hogy kameránk képbe kerüljön, 45–55°-os szögben kell az objektív elé helyezni.

A gömb alakú karácsonyfadísz fényes felületén 180°-nál nagyobb környezet tükröződik vissza. Az ilyen hálszemobektív hatású felvételt (a varió makró helyzetében) kétféle kompozícióban képzelhető el. Készülhet úgy, hogy a teljes kör alak képen legyen (ez esetben hatásosabb a gömb mögé fekete hátteret tenni) vagy olyan szűk képvágást alkalmazni, hogy az egész képmegzőt a tükröző felület töltse be (emiatl viszont a látószög valamivel kisebb lesz). A tükröző gömbfelület felvételekor elkerülhetetlen, hogy ne látószöjé a kamera. Ha lehet-

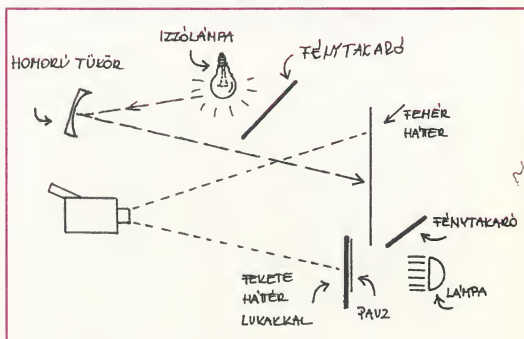

6. ábra

séges, próbáljuk meg álcázni témához illő tárggyal, például szabadban egy leveles faággal, mely mögül csak az objektív kandikáljon ki.

HOMORÚ TÜKÖR

Közvetlen felvétellel, úgy, mint a domború tükör, kevésbé alkalmazható. Viszont a homorú tükörrel kivetített fény fantasztikus formát tud öltetni, melyet kameránkkal fel tudunk venni. A 6. ábrán UFO-t láthatunk, melyet homorú tükörrel jelenítettem meg. Felvétel céljára legjobb a közönséges háztartási nagyítótükör, borotválkozótükör. A trükköt elsőtétíthető helyiségben kell elkészítenünk. Szükséges még egy 100–500 W-os nem opál/burájú izzólámpa, melyet a 7. ábra szerint állítunk be. (A fényforrás lehet objektív nélküli diavetítő is.) Ezzel világítunk a homorú tükörre, ahonnan az izzószál alakja, eltorzult formában a fehér háttérre (műszaki rajzlapra) fókuszálódik. Más-más fényalakzat keletke-

7. ábra

zik, ha megváltoztatjuk a fényforrás helyzetét vagy elfordítjuk a tükört optikai tengelyében. A hegyek fekete papírosból (fotókartonból) készültek, a távoli város fényel a papíroson lévő lukak átvilágításától keletkeztek. A fehér hátteret előlől kevés fénnel, színes fólián keresztül világítottam meg, hogy az égboltnak megfelelő éjszakai árnyalatot adjon. (A 7. ábrán ez a lámpa nincs feltüntetve.) A fekete hátter az előtt nincs egy síkban a fehér hátterrel, mert így a hátsó világítás a pauszpapírosról a fehér hátter alsó részére tud reflektálódni, ezzel az égbolt aljának derengő fényt ad.

Mozgás nélkül nem hat előnk a felvétel. A valóságban egy távoli város fényeit enyhén vibrálva látjuk. Ezt úgy utánozhatjuk, hogy a lukakat megvilágító hátsó lámpa előtt rüfelfet mozgatunk. (A világítási eszköz neve, mint annyi más filmes szóé, ez is németből fordult magyarrá.) A rüfelf vékony csíkokra hasított rongy, rúdra erősítve. A lámpa előtt mozgatva, a fényt vibrálóvá teszi. Elsősorban tűz lobo-

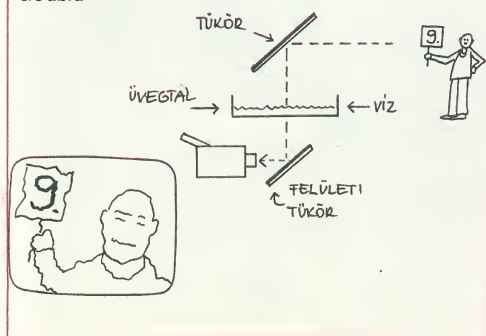
gó fényének utánzására szolgál. A mi esetünkben kisebb méretre van szükség, rongy helyett elegendő zsinégeket időnként lassan mozgatni a lukak mögött. Az UFO-t is élővé tehetjük – a homorú tükör finom elmozdításával áthaladhat az égbolton. Ha meg tudjuk oldani, hogy a tükör az optikai tengelye mentén körbe tudjon fordulni, akkor felvételt közben a fényalakzat formát fog változtatni. Az is megoldás, hogy az álló tükör előtt forgatunk egy szabálytalan alakú réssel ellátott fekete papírkorongot.

A fehér háttérre oldalról/vetített fényalakzattal északi fényt utánozhatunk.

Majusi folytatásunkban többek között arról lesz szó, mit kell tennünk, ha szereplőnk szörnyen szeretne szörnyet alakítani. Az is kiderül, hogy két népszerű színészünk miért beszél egymással három lépés távolságból – telefonon.

Következik A TRÜKK BIRODALMA-nak X. része, a tükörtükkök folytatása!

5/c ábra

TEST

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza

Nézzük a hangot!

A Hi-Fi sztereó videómagnók – bár ma már egyáltalán nem tartoznak a kuriózumok közé, mégis – tesztelés szempontjából még ma is külön kategóriát jelentenek. Persze a rántott csirke sem tartozik az újkeletű ételek közé, mégis inkább ünnepi alkalmakkor kerül az asztalra. Valahogy így vagyunk a Hi-Fi videókkal is. Bár a külföldi tesztszágok a kínálat alapján óriás teszteteket készítenek, nálunk sokkal szerényebb az elérhető sztereó készülékek választéka.

Ennek persze több oka is van. Az egyik a vitathatatlanul magasabb ár. Ez az osztály a német piacon néhány kivételtől eltekintve 1400–1500 DM-be kerül, ami Magyarra fordítva 80–90 eFt-ot jelent. (Mintkét tesztmintánk 1500 DM áron jelent meg tavaly év végén.) A másik egyáltalán nem mellékes tény, hogy jelenleg nincs és várhatóan egy ideig még

nem is lesz sztereó kísérőhangú tv-sugárzás. Ezt ráadásul az a bizonytalanság is tetézi, hogy ilyen jellegű adások beindulása kor milyen rendszerben valósul meg a jobb és bal csatorna átvitele.

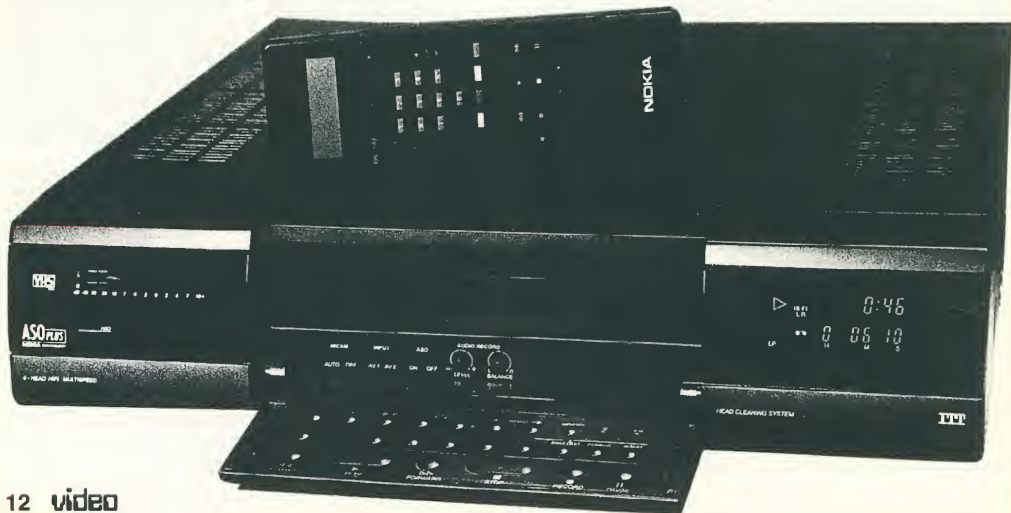
Két rendszer ismeretes és terjedt el Európában, az egyik a két segédvívós eljárás, melyet pl. a német területeken használnak, és az ún. NICAM rendszer, mely a hangjelet digitális úton dolgozza fel és ezt követően képezi a jobb és bal csatorna jelét. Ez az eljárás jelenleg Angliában, Svédországban és Norvégiában honos, de nem kizárt, hogy a SECAM színes rendszerből következően nálunk is bevezetésre kerülhet. Az ugyanis, hogy az összetett tv-jel milyen komponensekből áll, milyen színmodulációs eljárást alkalmaznak, és a hordozófrekvenciák milyen tartományban helyezkednek el, meg-

határozzák egy újabb beültetendő jellel kialakuló kapcsolatot. A hazai kísérletek ugyan még nem zárultak le, de a mérési és tapasztalati eredmények egy része arra utal, hogy a jelenlegi SECAM színmodulációs rendszer és 6,5 MHz-es (OIRT) hangvívó esetén a NICAM eljárás kedvezőbb eredményeket mutat. Azt, hogy most erről bővebben szözlünk, azt indokolta az is, hogy két mintakészülékünk közül az ITT-Nokia 3782 típusa elő van készítve a NICAM hangdekódor fogadására.

Sha már érdekességekről esik szó, a készüléken ugyan még megtalálható az ITT gyártójelzés is, ez azonban egyre szerényebb méretűvé zsugorodik – s ahogy a külföldi tesztekben láttuk –, csak a Nokia név fogja jellemezni a gyártmányokat. Ez a név a szórakoztató elektronika területén ugyan tíz évvel ezelőtt még ismeretlen volt, napjainkban azonban

már nemcsak a videotechnikában, hanem az audiotechnikában is széles választékot vonultat fel. A Nokia Részvénytársaság, melynek székhelye Helsinkiben van, az ipar számos területén rendelkezik érdekeltiségekkel, de jelentős részesedése van a telefonközpontok és átviteli rendszerek gyártásában. A vezető cégek között található az adatfeldolgozásban és a kábeliparban elektromos és optikai berendezéssel. A híradástechnikában olyan ismert és jól csengő nevek kerültek tulajdonába, mint a svéd Luvor és a Salora, a francia Oceanic és Németországban a korábbiakban már ITT színekben lévő SEL.

A gyártmányok megbízhatósága kellő ismeretséget adott a kombinált névnek, mely úgy tűnik, a közeljövőben önállóan áll meg a piacon. A Panasonicot kevésbé kell bemutatnunk. Új típusai közül az NV-F55EE-t választ-

lottuk bemutatásra, mely szintén a közeljövőben hazai forgalomba kerül.

Az VN-F55EE-nél, aki a korábbi vonalvezetésre gondolt, meglepődik.

Az F55-ös egyszerűbb, de változatlanul elegáns ruhát kapott. A grafitoszürke műanyag ház elől kicsit ívelt, a kazettafészek közvetlenül elérhető. A gyakran használt kezelőszervek a készülék előlapjának alsó harmadában, kihajtható ajtón, pultszerűen kaptak helyet. Így pulton kezelhetők pl. a magnófunkciók, a programozással, a csatornabeállításal kapcsolatos nyomógombok, míg a mikrofonbemenet, a képélesség-állítás, a színrendszerkapcsoló, az NTSC rendszer kapcsolója, zajszűrő, vagy pl. a Hi-Fi hangrendszer felvételi szintszabályzó a készülék előlapján találhatók. Ez utóbbi szintszabályzók igen praktikus a többfunkciós kijelző alatt vannak, jó beállítási biztonságot nyújtva.

Érdemes szót ejteni a csatlakozókról is, mely – mint azt a Panasonic készülékeknél már megszoktuk – RCA (vagy más néven harang) csatlakozó rendszerűek. Korábbiakban nagyon sokszor történt lándzsát a 21 pólusú Scart csatlakozó mellett, most mégis újra-újra végiggondoljuk álláspontjainkat. Ezt megint csak több dolog indokolja. Így pl. számos tv-készüléken – és nem csak az olcsóbb kategóriákon – RCA ki- és bemenetek vannak, de ilyen csatlakozással bírnak általában a kamkórók is. A másik ok – bár bizonyos kényelmi szolgáltatások, mint pl. az automatikus AV-re állás elmarad – az egyszerűbb, olcsóbb összecsatlakozás. A harmadik, esetünkben lévén Hi-Fi magnóról szó, az audioteknikában használt rendszer szerinti összeköttetés. Igazán korrekt az lenne, ha a Scart csatlakozó mellett lennének meg az RCA csatlakozók, ez azonban általában csak a drágább kivitelek sajátja.

Nem kis meglepetést okoztak a távvezérlő fedelének nyitása után felbukkanó miniatűr nyomógombok. Bár a programozás a Panasonicnál már ismert és igen praktikus vonalkódos rendszerben történik, és a magnófunkciók kezelése is kényelmes, a programléptetés vagy a kiegészítő funkciók kezelőgombjai sötétben nem láthatók, sötét lila vagy kék színeik félhomályban nem adnak eligazítást, mit ne tagadjuk, kapkodunk szemüvegünk után. Az viszont igen praktikus, hogy két videómagnó vezérelhető e távvezérlővel és önálló funkciók is válthatók, melyek egymás működését nem zavarják.

SZOLGÁLTATÁSOK

Típus	ITT-Nokia VR-3782	Panasonic NV-F55EE
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK		
Vételi színnormák	PAL-SECAM	PAL-SECAM (NTSC lejátszás)
Vételi hangnormák	CCIR-OIRT	CCIR-OIRT
Forgófejek száma	4 videó-2 audió	4 videó-2 audió
Hálózati feszültség	220 V, 50 Hz	220–240 V, 50 Hz
Méret (szél. mag. mélys., mm)	420x99x420	430x96x406
Tömeg (kg)	5,6	5,4
Játékidő (240-es kazettával, perc)	480	480
Gyors képerkesés (előre-hátra)	7x/7x	7x/7x
Áttekerelési idő (előre-hátra)	240/238	142/146
SZOLGÁLTATÁSOK		
Lassítás	van (szabályozható)	van (szabályozható)
Gyorsítás	van	van
Állókép	van	van
Képről képre léptetés	van	van
Képbévágás	van	van
Utóhangosítás	van	van
Képélesség-állítás	nincs	van
PROGRAMOZHATÓSÁG		
Azonnali felvétel	van	van
Napi programok száma	6	8
Programozható napok száma	1 év	1 hónap
Naponta ismételhető program	van	van
Hetente ismételhető program	nincs	van
Programban csatornaválasztás	van	van
Óra kvarcvezérléssel	van	van
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	1 óra	1 óra
AUTOMATIKÁK		
Memóriastop	van	van
Szalagállítás	–	van
Visszatekerelés	van	van
Ismétlés szalag elejéről	–	–
Indexkeresési rendszer	van	van
Eltelt idő kijelzés	van	van
Kazettaazonosítás	van	van
KÜLÖNLLEGESSÉGEK		
Sztereó hang (állófejes)	nincs	nincs
Hi-Fi sztereó hang	van	van
Hátralévő szalagidő kijelzés	van	van
Tanulóprogram	van	van
Gyorsbefűzés	van	van
Hozzáfértetés-leállítás	van	nincs
Távvezérelhető funkciók (magnó)	van	van
– második magnó	nincs	van
– programválasztás	van	van
– LCD kijelzés	van	van
– időprogram	van	van
CSATLAKOZÓK		
Antenna be/ki	koax	koax
Videó be/ki	Scart 2 db	RCA
Hang be/ki	Scart + RCA	RCA
Mikrofon	3,5 mm jack	3,5 mm jack
Felhallgató	jack	nincs

Az NV-F55EE felvételi oldalon automatikusan, illetve az adásrendszernek megfelelően programozva veszi fel a színeket, akár PAL, akár SECAM rendszerben történik a sugárzás, lejátszáskor azonban a betett kazettának megfelelően vál-

tani kell a PAL, vagy MESECAM kódolás között, de képes az NTSC 4,43-as kazetták lejátszására is, akárcsak a mai készülékek nagy része.

A tuner természetesen képes a kábelcsatornák vételére, 99 programot lehet memorizálni, és későbbi időpontban tervezett felvételre 8 programhely áll rendelkezésre egy hónapon belül. Mód van hetente vagy naponta azonos időben történő felvételekre is. Ami viszont igen praktikus szolgáltatás, hogy végre az F55-nél az AV bemenet is programozható, így tunerről vagy műholdvevőről is készíthető felvétel. Természetesen van hálózatkimaradás elleni védelem, ami egy órán belüli kiesésnél hatásos. Van lehetőség félsebességgel történő felvételre is, ami hang esetében nem jelent különösebb problémát, hiszen számottevő minőségromlással a Hi-Fi sávon nem jár, a videójelek sorbontása azonban 225 függőleges vonal különbözőzettségére fog szorítkozni. Maga a beprogramozás művelete több módon is megvalósítható, akár a készülékben, akár a távvezérlőn, akár az előbb már említett vonal-kód segítségével, amikor a távvezérlő sarkába épített piciny érzékelő elhúzzuk a készülékhez mellékelt napoknak, óráknak, perceknek megfelelő különböző vonalvariációk felett.

Igen praktikus tudományok a monitorkapcsoló, amikor a kazetta nézése közben egy gomb megnyomásával bele tudunk nézni a tv-műsorba, az index jelek felvétele minden új snitt kezdetkor (összesen 99 index jel ültethető a szalagra), és ezeknek a jeleknek a kiválasztása alapján történő indítás. Mód van célra történő futtatásos (adott időhelyre) történő indításra is. Látható a visszalévő szalagidő olyan speciális hosszúságú szalagok esetén is mint 195 vagy 260 perc.

Az általános szolgáltatási körből még meg kell említeni az adott szakaszra vonatkozó ismétlőprogramot (tanulóprogram), az utóhangosítást és az insert vagy magyarul beillesztéses képszerkesztést.

Nagyon praktikus az audiomagnóként történő használat, gyorsan és egyszerűen ki lehet választani a megfelelő hangszávet, az egész gondolkodás audió szemléletű.

Az ITT-Nokia vonalvezetése hi maradt a korábbi hagyományokhoz, az előlap kissé dön-

MŰSZAKI JELLEMZŐK

Tipus	ITT-Nokia VR 3782	Panasonic NV-F55EE
	Specifikált	Mért
Vételi csatornák	VHF 1-12	41-40
(frekvenciák, MHz)	kábelcsatornák	305
	UHF 21-69	433-886
RF kimeneti csatornák	30-39	32-40
RF kimeneti impedancia (ohm)	75	75
Videó kimeneti szint (csúcs-csúcs)	1	1,05
Videó kimeneti impedancia (ohm)	75	75
Videó jel/zaj viszony (dB)	43	44*
Sorbontás (sor) LP/SP	—	235/220*
ASO áramkörrel	—	250/230
Hang jel/zaj viszony (dB) állóf. sáv	—	48
Hi-Fi sáv	90	96
Hangfrekvenciák átvitel (Hz-kHz) állóf. sáv	—	—
Hi-Fi sáv SP	20-20	jobb mint 20-22
LP	—	jobb mint 20-22
Nyávgós hangban (±%) állófejes sáv	—	0,16
Hi-Fi sáv	—	0,004

*ASO nélkül

tött, a fekete szín dominál. Fényes fekete műanyag fedi a kijelzőrészt, mely mögül sárgás színben láthatók az idővel és a funkciók egy részével kapcsolatos feliratok, míg a program-szám piros színű. Baloldalt kapott helyet a kivezérlésszint-kijelző, míg középen van egy le-hajtható pult, belső oldalán a funkciógombokkal, mögötte a kazettafészekkel. A Nokia modelljének hármas tagozódása, pontosabban a mechanika közepén történő elhelyezése már az új idők gondolkodását valósította meg, hogy így kiegyenlített, rázkódásmentesebb futás biztosítható.

Szólni kell a csatlakozókról is, melyek „döbészdedübbek”, mint azt a Panasonicnál láttuk. A készülék hátlapján két Scart aljzat található, melyek közül az egyik ki- és bemenetekkel, a másik fogadással rendelkezik.

Az előbbi biztosítja azt a kényelmet, hogy hasonló csatlakoztatású tv-vel összeköve lejátszókör a tv-t automatikusan AV üzembe állítja, a másik csatlakozó viszont képes egy műholdvevőt, vagy egy dekódert, vagy egy Hi-Fi berendezést fogadni, ezenkívül a sztereó jelek fogadására és kiadására szintén a hátlapon egy-egy pár RCA csatlakozó is van.

Az előlapra került viszont a kijelző, alá a mikrofon és a fejhallgató csatlakozója, a hozzájuk tartozó keverőszint- és hangerőszabályzó.

Kicsit távolabb található a felvételi szintszabályzó, ami nem a két csatornát szabályozza külön, hanem egy közös hangerő

és balansz állításon keresztül végzi az arányok beállítását.

A hangolóképpal az állomások fix programozással és folyamatosan hangolással is kiválaszthatók, és az így kiválasztott állomások 49 programhelyre ültethetők be. Későbbiekben tervezett felvételek céljára 6 programhely lehetséges egy éven belül, de mód van naponta azonos időben történő felvételek készítésére is. Egyébként a Nokia is 60 perces védelemmel ren-

delkezik hálózatkimaradás eseteire.

Sok hasonló szolgáltatást van, mint amit előbb a Panasonicál láttunk, ilyen pld. a maradékidő-kijelzés, mely órában és percben megjelenik a kijelzőn. Egyes általánosabb hosszúságokat felis meri a készülék, de speciálisabakat (E-1945, E-210, E-300) külön kell beprogramozni. A lejátszott idő itt is órában, percben és másodpercben jelenik meg, és mindkét készüléknek az időkijel-

zók csak addig mutatja a növekvő időt, amíg hasznos információ van a szalagon. A két mechanika egyébként konstrukciós elvében eltér egymástól. A Panasonicnál átszéveléskor nincs a szalag a fejdob körül elvezetve, csupán lazán kifűzve a kazettatárból a szinkronfej előtt elvezetve fut. Így képes érzékelni gyorscsévélekor az eltelt időt, és be is avatkozik a végek közelébe érve egy érzékellel, és visszazabályozza a csévelési sebességet, hogy ne rántsón a szalagon. Mindez igen rövid átszévelést eredményez, viszont nem beszélhetünk gyors startról. A Nokianál, mivel átszéveléskor is a fejdob körül fut a szalag, lejátszásra állva gyorsan jelenik meg a kép, de a kíméletesebb, lassabb pörgetés miatt közel kétszeres az átszévelési idő. Mindkét készülék automatikus fejváltóval is rendelkezik, ami a „pause” kivételével aktivizálódik.

Indexjel-felvétel lehetőség itt is van, hasonlóan 99 jel vehető

az eredeti Hi-Fi hangot is töröljük, és az új képpel együtt új hangot is veszünk fel. A kettő ugyan is szorosan összekapcsolva, összesen van a helikális fej által felvett ferde csíkos sávon. Az általános szolgáltatási kör áttekintése után először a képjellemzőkkel érdemes kicsit bővebben foglalkozni. A Panasonic NV-F55EE-nél normál sebesség mellett az élességzabályzó középpóllásban 245 sor körüli bontást látnunk, ami némileg javul a kiemelt állásban, a vonalak kontrasztosabbak, de kissé túllövésesek is lesznek. Amit zavarónak éreztünk, hogy a 250 sor feletti részletrajzolatoknál egy, a gerjedéshez hasonló moaré mutatkozott. Ezzel együtt a látott képen a színhűségét jónak, az összhatást is szépnek találtuk.

Nagyon jó volt a kép jel/zaj viszony, vagyis a látott kép tiszta volt. Többet vártunk az állóképtől, alul sajnos mindig maradtak zavarjelek a képen, amik

ként, tapasztalatunk szerint elsősorban a másolatoknál, jó összhatást eredményeztek. A VR 3782-nél egy ASO plusz nevű áramkört alkalmazott a Nokia, melynél változtak az időállandók, s tapasztalataink szerint ez egy keményebb képkorrekciót is eredményezett. Az áramkör egyébként kikapcsolható, amire bizony esetenként szükség is van.

Az áramkör nélkül ugyanis nem éreztük a vártnak megfelelően határozottan a képet, bekapcsolásával viszont enyhé túllövés jelentek meg, ami a lefutó oldalon is látszott. Összességében szükségesnek tűnt az ASO használata. Gondot inkább akkor éreztünk, ha az ASO alkalmazásával csináltunk másolatot és ezt újra az új korrekcióval akartuk lejátszani. Ilyenkor ugyanis a túllövéses határozottá válnak, és ez zavaróan hat. Gond persze nincs, mert az áramkör kikapcsolható, ezzel együtt úgy ítéljük, hogy a kieme-

A meghallgatási tesztekre vilamos paraméterek ellenőrzése egészítette ki. Az NV-F55-nél mind SP mind LP üzemban 20 Hz-től 22 kHz-ig a frekvenciaátvitel ± 1 dB-en belül szinte egyenletes, felfelé enyhén kiemeléssel.

A VR-3782-nél 10 kHz felett határozottabb kiemelést tapasztaltunk. Megjegyezzük, hogy a Nokia-elődnél, a VR 3781-esnél szintén volt egy enyhe kiemelés a felsőbb frekvenciáknál. Jel/zaj viszony, nyávgóság szempontjából mindkét készülék jó jellemzőkkel rendelkezik.

A szubjektív meghallgatás során határozottabb különbségeket éreztünk. A Panasonic hangja határozottabb volt, jobban csegett, a zongora hangja erőteljesebb volt, a dob ütése határozottabban koppant, de összességében mégsem volt olyan kiegyenlített mint a külsőbőkezűeknek használt NV-F65-ös. A VR-3782 összképe kevésbé hatott erőteljesnek, bár nem szűlt rosszul, de az össze-

fel és kereshető vissza, e szerint a kívánt részletkezdést, és adott kiválasztott részleteket itt is meg lehet ismétetni, s mindezt annyiszer lejátszani, amíg meg nem unjuk.

Nos, anélkül, hogy teljes leírást csinálnánk, az előbb már említett Hi-Fi hangon kívül meg kell említeni a félsebességgel történő felvételt, mely képre és hangra is vonatkozik, az inzertálás vagy beültetéses vágást és az utóhangosítást. Úgy éreztük, itt is meg kell említenünk, hogy egy meglévő felvételt utóhangosítani csak az állófejes sávon lehet, ami a Hi-Fi-hez képest bizony gyenge hangot jelent, s ráadásul monóban szól. Inzertálás képbeillesztésnél viszont

egyes léptetésnél és lassításnál, pontosabban szakaszos léptetésnél is látszanak. (A sebesség 1/25 mp-ls csökkenthető)

A Nokianál a már ismert ASO képjavító eljárást alkalmazták. Ez az ITT-Nokia szabadalom az eddig ismert és elsősorban a nagyfrekvenciás összetevőket kiemelő HQ eljárással szemben az alacsonyabb és magasabb frekvenciás összetevőket csoportfűtés-különbőségét javítja, ezzel határozottabb rajzolatot eredményez. Mivel nem frekvencia kiemelés történik, ezért elvileg nincs zajnövekmény sem. Az ASO áramkörrel már a korábbiakban is több Nokia és Sanyo készülékben találkoztunk, melyek fixen beépített korrekció-

lós esetenként túlzott. Ezzel együtt a jel/zaj viszony jó volt, a színhűséget is szépnek éreztük. Az egész lehet persze egyedi sajátosság is, ugyanis előlvasva a stuttgarti „Video” tesztjét, ott az általunk látottakat kevésbé érezték, mint ahogy különbség van a Hi-Fi hang megítélésében is.

Egy dologban voltunk közös véleményen, hogy az összehasonlító teszthez alapkészüléknek az NV-F65-öt kell választani, és abban, hogy az NV-F65 még mindig az egyik legjobb hangú Hi-Fi készülék, amit mai tesztjeledeinknek még nem körtözték le. Ehhez hasonlítottunk hol az egyik, hol a másik típust, majd egymással is összeeresztettük őket.

használatánál a leütések egy árnyalattal halványabbak voltak. Német tesztben a Nokia hangja volt meggyőzőbb, és a Panasonicnál a zongoraleütéseknél a lecsengés hiányokat érezték, amit a mi hallgatóink viszont nem érezték.

Mindkét készülék egyébként tisztán, fejátkapcsolási zavarok nélkül szűlt. Összefoglalva mindkét készülék kép szempontjából – figyelembe véve a pozitív és negatív tulajdonságokat és az összhatást – jónak értékeljük. Hang szempontjából is jó minősítést adunk, egy ponttal magasabban jutalmazva a Panasonicot.

TERVEZÉS

BESZERZÉS

KIVITELEZÉS

BROADCAST ÉS PROFESSZIONÁLIS BERENDEZÉSEK RENDKÍVÜL
GYORS SZÁLLÍTÁSSAL, KEDVEZŐ ÁRAKKAL!

ÚJ GÉPEK

CAMERAS

BVW-400P HAD CAMCORDER 4 470 000,-
BVW-300A SP CAMCORDER 3 489 000,-
BVW-507A SP CAMCORDER 3 491 000,-
DXC-537PK CCD CAMERA 1 115 000,-
EVW-327PK Hi8 CAMCORDER 1 066 000,-

VTR-S

PVW-2800P BETACAM RECORDER 1 770 600,-
PVW-75P BETACAM RECORDER 1 290 000,-
BVW-75P BETACAM RECORDER 3 490 000,-
BVW-60P BETACAM PLAYER 1 744 000,-
BVW-60P BETACAM PLAYER 2 229 000,-

LENSES

CANON-J 14 X 8,5 727 000,-
FUJINON 14 X 8,5 PEG II: 703 000,-

TRIPODS

SACHTLER VID 14 III:
213 000,-
SACHTLER VID
18 MK III:

Áraink
listaárak,
és az ÁFA-t
nem tartalmazzák.
Felsorolásunk csak
töredéke a teljes
kínálati listának.
Minden berendezést
garanciával és szervizháttérrel
kínálunk.

Bizalommal forduljanak hozzánk
TBC, Mixer, Feliratozó, Accumulátor,
Monitor stb. beszerzésével is.

HASZNÁLT GÉPEK

VTR-S

BVW-75P BETACAM RECORDER 2 811 000,-
BVW-70P BETACAM PLAYER 2 520 000,-
BVW-60P BETACAM PLAYER 1 744 000,-
VO-9850 U-MATIC RECORDER 776 000,-
VO-9800 U-MATIC PLAYER 484 000,-

CAMERAS

BVP-7P CAMERA 1 357 000,-
DXC-M7 PK CAMERA 969 000,-
DXC-3000 APK CAMERA 581 000,-

DIGITAL EFFECTS

GENESIS ACT-3 3D 1 938 000,-
VPS-500 DVE 969 000,-

EDITING CON-

TROLLERS

BVE-600 582 000,-
RM-440 88 000,-

Minden
használt
berendezés
garantáltan
bevizsgált,
felújított vagy
DEMO készülék.
Bármilyen igény szerinti
használt berendezés beszerzését
is vállaljuk.
Az összes használt készüléket -
eredeti műszaki paraméterek mellett -
szűkített garanciával árusítjuk.

MAGNEW®

1103 Budapest, Gyömrői út 60-62.
Tel.: 157-4888 Tel./Fax: 147-0371

**A TV-TÉVÉ műsora kábelben az alábbi
területek helyi csatornáin vehető:**

BUDAPESTEN

Angyalföldi Községi Televízió, BIN Kft., CITY Kábel Belvárosi Kábeltelevíziós Kft., Csángó-Gidófalvy
Lakótelepi Alapítvány, Csepel Jókai Lakásfenntartó Szövetkezet, Mátyáshegyi Televízió, Nagytétény,
Nyitott Világ Alapítvány, Óbuda Televízió, SZÍV TV, Terézvárosi Alapítvány, Tomori úti I. Lakásfenntartó
Szövetkezet, TV-11, TV-20, TV-22, Vízafogó-INKA Kft., Vízafogó Lakásfenntartó Szövetkezet,
XV. ker. Községi Televízió, Zuglói Kft. Videostúdiója, Budaörsi Kábel-TV.
Bartók Béla úti Kábel-Kommunikációs Alapítvány

VIDÉKEN

Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Balatonszentgyörgy, Belpátfalva, Békés, Békéscsaba,
Budakeszi, Cegléd, Csorvás, Csót, Dabas, Dombóvár, Edény, Eger, Erdőkertes, Esztergom, Fehér-
gyarmat, Gárdonyi, Gödöllő, Gyöngyös, Győr, Harkány, Hévíz, Kakasd, Kaposvár, Kazincbarcika,
Kecskemét, Keszthely, Kéthely, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Komló, Kondoros, Lenti, Mágocs, Makó, Mar-
cali, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Miskolc, Mohács, Monor, Mór, Nagykanizsa, Nova, Oroszlány, Paks,
Pannonhalma, Pécs, Pécsvárad, Pilis, Pilisvörösvár, Kiskunfélegyháza, Siófok (Sióvílly, Foki-hegy),
Szarvas, Százhalombatta, Szeged, Szeghalom, Széksárd, Szentes, Székesfehérvár, Szombathely,
Tapolca, Tata, Tatabánya, Tápiószentmárton, Telekgerendás, Tiszaújváros, Várpalota, Veszprém,
Zalaapáti, Zalaszántó, Zirc, Zsámbok

A TV-TÉVÉ műsora jelenleg 22 budapesti és 78 vidéki kábelhálózatban - összesen 100 helyen - látható.

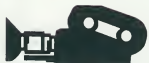
OLIVER STONE

E pályafutás azonban igen nehezen indult, és a szakma csak a Szakasz 1986-os Oscar-esője után figyelt fel rá mint rendezőre. Kevésbé ismert, hogy Stone-nak ekkor már volt egy Oscarja, amit a *Midnight Express* (Alan Parker, 1979) forgatókönyvéért kapott, és korábban már két filmet jegyzett rendezőként. Igaz, az első, az 1973-ban kanadai produkcióban forgatott *Megszállottság* című munkát aligha látták sokan. Ez a kis költségvetéssel készült horrorfilm egy író lidércnyomását (bevallottan Stone saját álmait) vitte vászonra, és a Dr. Caligari, illetve Borges erős hatását viselte magán, és gyorsan eltűnt a süllyesztőben...

Oliver Stone tipikus amerikai középosztálybeli családból származik. Szülei korán elváltak, a zsidó főzsedügyőnk apa és a mélyen katolikus francia édesanya gyermeke mintegy kompromisszumként protestáns nevelést kapott, és erősen hatottak rá aja konzervatív nézetei. Zongorázni tanult, a klasszikus zenével ismerkedett, szorgalmasan írogatott, miközben az évtized forrongásából, a rokezenéből, az egyetemi mozgalmakból szinte teljesen kimaradt. A hatvanas években a Yale egyetemén tanult, majd hirtelen elhatározással az USA kereskedelmi flottájának tengerésze lett, és 1967-ben önkéntesként került Vietnámba. Számos kitüntetés birtokában szerelt le, de szinte azonnal egy kaliforniai börtön lakója lett, ahol kábítószer-birtoklás vádjával tartották fogva. (A *Midnight Express* írásakor ebből az élményanyagból is bőven merített). „Ez a film természetesen nem a török igazságszolgáltatásról szól, hanem arról, hogy valahol valakit ártatlanul bezárnak. Személyes tapasztalataim miatt igen erősen azonosulni tudtam a figurával.” A vádat utóbb elejtették, és Stone New Yorkba ment, ahol taxisorfőként dolgozott. 1968-ban bekerült a New York-i filmiskolára, és többek között Martin Scorsese tanítványa volt. Vizsgafilmjét *Tavaly Vietnámban* címmel forgatta.

Az amerikai film világa nem lehet meg ügyeletes fenegyerek nélkül. Ezt a szerepet most egy 45 éves, mackós termetű vietnami veterán, Oliver Stone alakítja. Utolsó filmje, a New Yorkban tavaly decemberben bemutatott JFK azóta is a viták kereszttüzében áll. Ez Stone kilencedik filmje, amelyek közül hét az utolsó fél évtizedben, gyors egymásutánban készült. A kilencvenes évek elejére Stone az amerikai filmgyártás egyik legnagyobb „ársa” lett, aki még azt is megengedhette magának, hogy olyan darázsfejszékbe nyúljon, mint a Kennedy-gyilkosság.

A hetvenes években Stone alig hallat magáról, de közben sorozatban gyárja a (soha nem filmesített) forgatókönyveket, készíti a nagy áttörésre. „A *Midnight Express* előtt tizenegy könyvet írtam, de nem tudtam elérni, hogy akár egyetlen ügynök elolvassa

őket. Akkoriban nagyon kevés esélye volt a fiataloknak. Coppolának, Scorsese-nak, Friedkinnek, Bogdanovichnak sikerült kilépnie az ismeretlenségből, de nem ez volt a jellemző. A stúdiók évente hét-nyolc filmet készítettek, és nagyon megnézték, hová teszik a pénzüket, mert egyáltalán nem akartak kockáztatni.”

A lehetőséget végül a *Midnight Express* sikere hozta meg, ennek

nyomán debütálhatott – immár másodsor – rendezőként. A *kéz* (1981) egy felejthető horrorfilm, amelyben a Michael Caine által alakított rajzoló egy autóbalesetben elveszti legfontosabb munkaeszközét, a kezét. Ettől kezdve rémálmok győtik, amelyekben újra és újra feltűnik az önálló életre kelt levágott testrésze. „Ez a film pontos lenyomata akkori lelkiállapotomnak. Rengeteg szívtam és ittam – egyébként is általában mindent egy kicsit túlzásba vittem –, és a horror tűnt a legmegtehetőbb műfajnak számomra. A film tényleg nem egy nagy eresztes, de segített túllépni a holtponton.”

A *kéz* Stone hetvenes évekből „sötét korszakának” lezárása, ettől kezdve folyamatosan foglalkoztatják forgatókönyvíróként. Először John Miliusnak készíti el a *Conan*, a barbár (1982) első változatát, de a későbbi módosításokkal nem ért egyet, és kiszáll a dologból. 1983-ban Brian de Palma számára megírja A sebhelyes arcú (Scarface), ezt a vérben tucosogó gengsztertörténetet, amely Al Pacino főszereplésével sem tudott sikert aratni, elsősorban az erőszakos jellemek naturalizmusa miatt. „A sebhelyes arcú nem sokat segített a karrierem szempontjából, sőt inkább ártott, mint használt. Ez volt akkoriban az év leggyűlöltebb mozija, és engem is mindennek elmondtak a film miatt.”

A *Sárkány éve* (1985) Michael Cimino rendezésében megint csak fanyalgó kritikákat kapott, ismét az erőszak miatt. Stone azonban más véleményen van: „Akármilyen mondanak, az amerikaiak erőszakosak, agresszívek. Imádják a vérfürdőket.” Az utolsó film, ami-ben csak forgatókönyvíróként vesz részt, Hal Ashby *8 Million Ways to Die* (1985/86) című munkája, de ekkor már harmadik rendezői „bemutakozására” készül, mivel egy pillanattig sem adta fel azt a vágyát, hogy igazi rendező váljon belőle. „E könyveket mindig a rendező szemével írtam, a fejemben ott volt a kész jelenet, kockáról kockára leforgatva. Azt hiszem, a film kulcsa a jó forgatókönyv. A nagyok, mint például Hitchcock mindig profi írókkal dolgoztak. Egy jó forgatókönyvből

filmben maga a tőzsde csupán háttér, a film tulajdonképpen erkölcsi tanmese, amely mindenekelőtt a Charlie Sheen által alakított feltörekvő fiatal bróker és apja viszonyáról szól. Rengenes embernek odaadtam a forgatókönyvet, és az ő megjegyzéseiket mind beledolgoztam". A Wall Street a yuppie-korszak Amerikájának szívében, a hipergazdagok világában játszódik, noha Stone soha nem tagadta ellenszenvét e réteggel szemben. „Utálom a spekulációból származó pénzt. Ha elnök lennék, külön adót vetnék ki rá. Ezek az emberek az égvilágon semmi hasznót nem termelnek a társadalom számára. (...) Tudom, hogy ez a filmem kereskedelmi szempontból nem lesz sikeres. Az olyan típusú filmek, mint a Hálózat Sidney

Szakasz

Tőzsdecápák

még egy közepes rendező is kiváló filmet tud összehozni, de egy igazán jó rendező is meg van lőve megfelelő forgatókönyv nélkül".

Stone harmadik filmje, a *Salvador* (1986) egy totóriporter-újságíró, Richard Boyle személyes tapasztalatain alapul, és az 1980–81-es eseményekről, a halálbrigádokról, a gerillák és a kormány fegyveres harcáról szól. A film igen kevés pénzből, egy angol cég, a Hemdale 6 millió dollárjából készült, ötven nap alatt, mexikói helyszíneken, mivel a salvadori kormány nem engedte be a stábot az országba. Várható volt, hogy a nagy amerikai forgalmazók mérsekelt érdeklődést tanúsítanak majd egy ilyen politikailag kényes téma iránt. A Cannes-i filmfesztivál elutasította mint „túlságosan kommersz” filmet, és az Egyesült Államokban sem volt valódi országos bemutatója. Los Angelesben és

még néhány városban sikerrel futott és a baloldali sajtó részéről számos méltató kritikát kapott, de összességében szépen eltemették az egészet.

A nagy beérkezést még ugyanabban az évben *A szakasz* (1986) hozta meg Stone számára. A rémálmok és képzelt borzalmak világától saját élményanyagához, a Vietnamban eltöltött időszakhoz fordult. „Amerikának húsz év kellett ahhoz, hogy egyenesbe jöjjön a Vietnam-szindrómával, és ugyanennek meg kell majd történnie Közép-Amerikával kapcsolatban is. *A szakasz persze rólam (is) szól, Charlie Sheen egy kicsit én vagyok ebben a filmben*".

A szakasz bemutatásának évében négy Oscart kapott, köztük a legjobb filmért és a legjobb rendezésért járó díjat. Stone előtt megnyitott a korábban zárva tartott ajtó, és ő gőzerővel látott munkához, részben korábbi elvetélt forgatókönyvei alapján azóta szinte minden évben elkészített egy filmet.

Az első a sorban a *Tőzsdecápák* (Wall Street, 1987), amely egy Ivan Boesky nevű tőzsdeügynök történetéből született, de Stone saját édesapjának is emléket állított vele. A film sztorija nagyon hasonlít A szakaszéhoz, annak mintegy békebeli változata, ahol az igazi harcmezőt a mindennapok küzdőtere váltja fel, de a tét és az eszközök alig különböznek: emberélet, pénz, hatalom és korrupció véres játszmaja életre-halálra. „A Wall Street története számomra 1981-ben kezdődött. Volt egy ismerősöm, aki elképesztően rövid idő alatt hihetetlen pénzeket csinált a tőzsdén, azután egy rossz húzás miatt egyik pillanatról a másikra teljesen tönkrement. E

Hívd a rádiót

Oliver Stone filmjei:

Megszállottság (Seizure, 1974)
A kéz (The Hand, 1981)
(Intervideo)
Salvador, 1986
A szakasz (Platoon, 1986),
(Mokép)
Tőzsdecápák (Wall Street, 1987)
bemutatót
Hívd a rádiót! (Talk Radio, 1988)
bemutatót
Született július 4-én (Born on the 4th of July, 1990) (Duna Film)
The Doors (1991) (Intercom)
JFK (1991) Jón!

Lumetől – és a Wall Streetet hasonlónak tartom – soha nem azok, mégis fontosak.”

A *Hívd a rádiót!* (1988) tulajdonképpen Eric Bogosian ötlete volt, és Stone-t mindenekelőtt technikai kihívásként érdekelte. Újgyakorlatnak tekintette egy újfajta, az eddigiektől eltérő forgatási módszer megtanulását, kevés szereplővel és díszlettel. A hatalmas statisztériával, eredeti helyszínen forgatott, széles vászonra készült filmek után érdekes volt számára ez a kamarajelleg. „Az egész olyan volt, mintha egy tengeraltatójárón vagy egy liftben forgatunk volna.”

A Született július 4-én (1989)

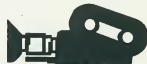
Született július 4-én

The Doors

vallotta be Stone. Mielőtt Vietnamba ment, egyáltalán nem hallgatott rockzenét, mindent ott ismert meg. Nem sokkal azután, hogy visszatért, írt egy forgatókönyvet *Break* címmel, amit elküldött Jim Morrisznak. „Ez egy nagyon furcsa, szürrealis történet volt egy Vietnamban elesett katonáról, akinek lelke az egyiptomi halottak alvilágába kerül. Választ persze sosem kaptam, de érdekes módon a kéziratot Jim halála után megtalálták párizsi hotelszobájában. Ezt afféle sorsszerű jelnek tekintettem. A filmben egy korszakot akartunk a vászonra vinni, a maga hangulatával, zenéivel, bolondságaival. (...) Jim nem volt örült, csak a szabadság korlátait próbálgatta. (...) Az előkészületi munkák alatt félszáz emberrel beszélgettem hosszabban, kétszáz interjút készítettem, és több könyvet elolvastam. Csak abból kellett volna legalább két filmet, amit a szemtanúk elmondtak, de én a saját változatomat akartam el-

készíteni, ami elsősorban a korszak szelleméhez hű.”

Oliver Stone ma pályafutása csúcspontján van. Harmadik nekifutásra sikerült befutnia, meghozza rögtön a csúcsra. Személyét és filmjét állandóan vitatják, és ennek hulláma utolsó munkája, a *JFK* kapcsán minden korábbián magasabbra csapott. A film ma Amerikában az érdeklődés homlokterében áll, úgyszólván nemzeti ügy, amiről a politikusoktól az utca emberéig mindenkinek megvan a maga véleménye. Ez pedig alighanem a legjobb, amit egy hollywoodi filmkészítő elérhet a mai világban.

élete eddigi legnagyobb vállalkozása. A történet több mint harminc évet ölel fel és a filmben 170 (!) szöveges szerep van. Egy Stone korszaltárhoz tartozó fiú felnőtté válásáról szól, arról, min ment keresztül Vietnamban és utána otthon, illetve mi történt Amerikával ebben az időszakban. „Annyiban nagyon hasonló A szakaszhoz, hogy egyetlen ember életét kísérei végi, akit Ron Kovic alakjáról mintáztam. A forgatókönyvet tíz évvel korábban írtam, közvetlenül A szakasz után, és soha nem hittem, hogy valaha is leforgathatom.”

The Doors (1991): „Számomra a rock Jim Morrisonnal kezdődött –

JFK

Nagy Zsolt

JFK

Oliver Stone ismét izgalmas vitatémáról gondoskodott honfitársai számára. JFK című, a Kennedy-gyilkosságról készített dokumentum-játékfilmjét december 20-ai órai példátlan sikerrel vetítik az amerikai mozikban, és már a bemutató utáni első három héten több, mint tízmillió néző volt kíváncsi rá.

Számitani lehetett rá, hogy így lesz. A forgatás tavaly májusban kezdődött, és a sajtó már szinte az első pillanattól élénk figyelemmel kísérte a munkát. Természetesen a koncepció körül csaptak legmagasabbra az indulatok, a The Washington Post például a forgatókönyv egy vázlatát alapján jó előre a gúnyos „Dallas Csodaszágban” címet adta Stone filmjének. (Ami egy szerre utalás a Kennedy-mérenylet színhelyére, és a magyar televízióban is futó szappanopera.) A New York Times azóta egymaga több mint húsz cikket szentelt a JFK-nak. Minden naplap, magazin és tévés személyiség kötelességének érezte, hogy véleményét nyilvánítsa, s e vélemények többségükben elmarasztalók voltak.

A rendező maga is feltette magának a kérdést: mi ez a nagy felzúdulás mivé körül? Mint egy interjúban elmondta, arra a következtetésre jutott, hogy filmjét „a hivatalság” akarja lehetlenné tenni – önélelemből.

Ha a támadásoknak csaku-

gyan ez lett volna a céljuk, igaz csak célt tévesztettek. Amerika lázas izgalommal várta az Egyesült Államok harmincnegyedik elnöke, John Fitzgerald Kennedy meggyilkolásának igaz történetét.

Stone kiérdekelte az érdeklődést. Lélegzetelállító rendezői tűzijátékkal szolgál – késleltetések és előreugrások sokaságával, megtörtént jelenetek hajszálpontos rekonstrukcióival. A JFK-ban kétségkívül szöveges szerep van, több mint ezer snitt, a jeleneteket tizenöt-féle filmyersanyagra rögzíteték.

A film izgalmas kérdések sorát veti fel, ami azonban szokatlanul merész dolog: a kérdéseket (Stone felfogásában) meg is válaszolja. Megdöbbenő, de ennek a filmnek a következménye, hogy – mint egy friss közvélemény-kutatás kimutatta – az amerikaiak többsége már nem hiszi, hogy az 1963. november 22-én Dallasban eldőrdült lövéseket a „magányos gyilkos”, Lee Harvey Oswald egyedül, és főleg pedig saját tervét végrehajtva adta le. A merényletlet kivizsgáló Warren-bizottság ugyanis 1964-ben erre a következtetésre jutott, a közvélemény azonban ma már nagyrészt összeesküvésé sejt a tragédia mögött.

A rendező egy hatalmas, jól szervezett akció eredményének tekinti az elnök halálát, és mivel alapos munkát végzett, nézőibe is sikerül átátlátnia meggyőződését.

A JFK mellesleg igen szórakoztató alkotás is. A történet, amelyet Stone, és a forgatókönyv társszerzője, Zachary Sklar a tényekből és feltételezésekből felépít, olyan, mintha Dashiell Hammett és Frank Capra munkája lenne.

Szerencsés választás a főszereplő személye is. Kevin Costnerben az amerikaiak szívesen csodálják saját valós vagy vélt nemzeti jellemvonásait, az erőt és az igazság keresését...

Costner Jim Garrison, a New Orleans-i ügyészt játssza, aki annak idején a Kennedy-ügy

kapcsán vizsgálatot folytatott egy bizonyos Clay Shaw nevű üzletember ellen. Clayről feltételezték, hogy részese volt az elnök elleni összeesküvésnek.

Semmit sem sikerült bebizonyítani, éppen ezért Stone kritikuskai leginkább azt kifogásolták, hogy a rendező éppen belőle csinálta a „féhér kalapos cowboyt”. Ráadásul Garrisonat annak idején megvádolták, hogy ártatlan embert zaklat, és a JFK nézői mellesleg ugyancsak azzal az érzéssel hagyják el a mozit, hogy „volt összeesküvés, de Shaw nem biztos, hogy benne volt”.

Az ügyész 1988-ban megjelent *A merénylet nyomában* című könyve mindenesetre nagy segítség volt Stone számára: lapjairól elélept a hős, akire felépíthette filmjét.

A másik mű, amely a legfontosabb alapanyagot szolgáltatja, Jimm Marr 1989-es könyve volt, a *Keresztűz: az összeesküvés, amely végzett Kennedyyel*. A Keresztűzet Stone bírálói nem emlegetik, pedig nagy a jelentősége – ez az egyik legmeggyőzőbb összeesküvés-hipotézis.

A két forrásmunka esetenként ütközik egymással. Amikor azonban Garrison, az egész rendszerrel viaskodó magányos hős valamiképpen nem illik bele a Marr-féle elmélet-konstrukció-

ba, Stone állhatatlannal Garrisonnal tart, mert az ő személye kínál több drámai lehetőséget.

Az egyik jelenetben például a főszereplő felveti: lehet, hogy az ügynek a máfiához is köze van? Lehet viszont, hogy a valóságban az ügyészség volt köze a máfiához, jelesül a New Orleans-i Carlos Marcello családhoz. 1973-ban pert indítottak elene, mert állítólag képviseletét fogadott el a játékerőket működtető alvilág képviselőitől, de végül felmentették. Stone maga is elismeri: furcsa, hogy Garrison nem folytatott vizsgálatot Marcello ellen.

„Egy művésznek éppannyi joga van, hogy értelmezze a történelmet, akár egy újságírónak” – állítja Stone, és ezzel a jogával

él is. Sehöl sem dolgozik akkora művészi igényességgel, mint amikor a Kennedy vesztét okozó összeesküvés meglétét igyekezik bizonyítani. Az ügyben – mindenki benne volt, a Castro-ellenes kubai emigránsok, a CIA, az FBI, a hadipar. Ez a film legkidolgozottabb motívuma is, s ez jelenti egyik legnagyobb vonzerejét is.

A gondolat, hogy tudniillik a hatalom csúcán lévő korszakban bűncselekmények a publikumot, az amerikai filmgyártásban körülbelül három évtizedes múlttra tekint vissza. Tulajdonképpen nem is volt szerencsés dolog, hogy a JFK-ban egy Donald Sutherland alakította, politikai körökben otthonosan mozgó szereplő előadja nézeteit a hatalom korrupciójáról és titkosságáról. Effajta gondolatok számtalan filmben elhangzottak már – le egészen a Rabbóig.

Stone e már hagyományos felosztást még azzal is megfejti, hogy egy egész részeként ábrázolja John Fitzgerald Kennedyt, Robert Kennedyt és Martin Luther King meggyilkolását. A magyar néző emlékezetében, némi ganggal, felbukkannak a réges-régi honi patentok. Ilyesfélék: a „haladás” X-et vagy Y-t a politikai reakcióval szövetkezett katonai-ipari komplexum tette el láb alól. Stone egyébként nem is

tekinthették a JFK-t, s azóta mind többen követelik közülük egy 1977-ben lezárt kongresszusi vizsgálat zárt anyagának nyilvánosságra hozatalát. Azóta bejelentették, hogy a titkosszolgálat is felszabadítja a vonatkozó dossziékat.

Amikor George Bush jelenlegi amerikai elnököt nemrégiben ugyancsak megszólaltatták a vi-

Egy amatőr megörökíti a történelmet

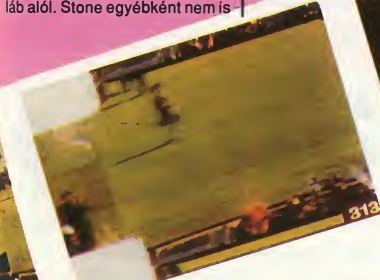
A Zapruder-film

A Kennedy-gyilkosság szinte máig legfontosabb dokumentuma a merénylet pillanataiban született. Abraham Zapruder textílygyáros egy haditudósító lélekjelenlétével filmre vette az elnök elleni merényletet. Amikor az első lövés eldördült, a dallasi Dealey Plazán kitört zűrzavarban a legtöbben a földre vetették magukat, Abe Zapruder azonban állva maradt, és elkészítette a néhány másodperces csíkot.

Az anyag lehetővé tette az események rekonstrukcióját – és számos találgatás kiindulópontjául szolgált azóta is.

Richard B. Stolley, a LIFE magazin Los Angeles-i irodavezetője néhány órával később egy kollégájával és két fotóssal már Dallasban volt, és egy a rendőrségről kiszivárgott információ alapján hozzáférést, hogy felkutassa, ki volt a textílygyáros, aki felvette a merényletet, és akinek a neve „Z” betűvel kezdődik. (A kiindulópontul szolgáló füles mindössze ennyit árult el Zapruder személyéről.)

A nyomozás sikerrel járt, és másnap Stolley is ott volt, amikor Zapruder bemutatta a közben előhívott felvételt a titkosszolgálat em-bereinek.

1963-ban még nem léteztek kompakt kamerák, és a filmen nem volt hangcsík. A lövések pillanatát csak egy-egy rezűlő jelezte: Abe Zapruder kezében mindannyiszor megremegett a filmfelvétel. Az első találtnál Kennedy integető kezével a torkához kapott, Connally pedig fájdalomtól eltorzult arccal kiáltásra nyitotta a száját. A harmadik lövédek becsapódása elborzasztotta a jelenlévőket, a háromszáz-tizenhárom kockán ugyanis látszott, ahogyan Kennedy koponyájából vér és agyvelő fröccsen előre... (Egyebek mellett ezen alapul a feltételezés, mely szerint az elnök ezt a lövést hátulról kapta.)

Kennedy a felesége ölébe hanyatlott, Jackie azonban pánikba esett, és megpróbált kímálsni a kocsi csomagtartójára. Az autót gyalogosan kísérő titkosügynökök egyike a lökhárítóra fellépve visszaszuszkolta a hátsó ülésre, aztán a fekete, nyitott limuzin száguldani kezdett a Parkland kórház felé.

A kamera, amelyet Zapruder használt, másodpercenként 18,3 képet készített – e szám ismerete utóbb lehetővé tette, hogy pontosan meghatározzák, mi mikor történt. (Egy mal kis kamkorder magára a felvételre is felírta volna a napot, az órát, a percet és esetleg a másodpercet is.)

A textílygyáros, bár tudta, hogy a néhány száz kocka nagyon sokat ér, szabadott, eladja-e a dokumentumot a LIFE-nak. Attól tartott ugyanis, hogy valamilyen rosszízű szennázódhoz szolgáltat nyersanyagot. Stolley biztosította, hogy tapintattal kezelik majd a felvételt – és így is történt. A háttorzongató 313-as kocka csak a következő évben jelent meg a lap hasábján.

A LIFE a képek közlési jogáért 50 ezer dollárt fizetett, nem sokkal később pedig megvette a filmjogokat is – újabb 150 ezer dollárért.

Zapruder 1970-ben meghalt, a LIFE ekkor jelképes összegért, egy dollárért felajánlotta az örökösöknek: vásárolják vissza a jogokat. Megtették, és a továbbiakban még számos alkalommal kaptak érte jogdíjakat. Maga Oliver Stone 40 ezer dollárt fizetett, hogy felhasználhassa a JFK-hoz.

táiban, a Fehér Ház lakója azt a nézetét ismételte, hogy a Warren-bizottság eredményeit kell hitelesnek tekinteni, a többi olyastéle pletyka, mint hogy Elvis életben van. Stone percnyi kisélekedés nélkül nyilatkozatot tett közzé a Daily Variety című lapban, amelyben mintegy megvádolta az elnököt, hogy az maga is részese volt az összeesküvésnek. „Bushnak bőven van lehetősége, hogy lövő tegye az amerikai népet” – írta.

Egy bizonyos. Stone, amellet, hogy a filmes szakmában nagy horderejű újdonsággal állt elő, egy tekintetben feltétlenül hagyománytisztelő. Tiszteit tudniillik azt a hagyományt, amely szerves részévé vált az amerikai kultúrának, s amelynek értelmében jó ideje minden országos jelentőségű válsághehelyt mögött mindenki sötét erők mögött több összeesküvést sejt.

Az Entertainment WEEKLY magazin nyomán: Kőrös László

igen titkolja, hogy ilyesvalami volt a szándéka, ugyanis tréfásan oda nyilatkozott, hogy akarlása egyebek közt, egy csipetnyi aglitróp.”

Ez az aglitróp meg is termi a maga gyümölcsét. Igen jellemző egy amolyan „utca emberének” véleménye: a lapok annyit összehazudnak mai dolgokról is. Hát akkor hadd hazudjon Oliver Stone is, ha akar!

A rendező szemet vetett, de úgy látszik, célzatossá. Pontosán ezt a vitaközt, egyre tájékozottabb közvéleményt szerette volna látni, mielőtt hozzáfogott a JFK elkészítéséhez. Azóta elkezdődött két másik film forgatása is, az egyiknek Oswald a főhőse, a másiknak az Oswaldot, úgymond, felháborodásában agyonlövő Jack Ruby.

Tüzet fogtak a politikusok is. Egy nappal a nyilvános premier előtt a törvényhozás tagjai meg-

RAMOVILL

új

SONY

márkából a belváros szívében.
Kamkordereket, videómagánokat,
black-trinitron televíziókat,
HIFI berendezéseket
és kiváló minőségű
audió- és videokazettákat
kínálunk Önöknek elérhető áron.

Készpénzfizetés esetén
6% engedményt adunk.
Budapest V., Galamb u. 6.

Tel.: 118-4792

Nyitva: hétfő, kedd, szerda, péntek
10-18,
csütörtök 10-19,
szombat 10-13.

INFORMATIKA KFT

1067 Bp., Terecz krt. 31.
Tel.: 132-2562, 131-1986
Fax: 131-1786
Telefax: 202701 titkth

Videóirodánk:
7626 Pécs, Béri Balogh Ádám u. 3.
Tel.: 72/25-545,
4024 Debrecen, Béke u. 51.
Tel.: 52/21-568

SONY: Videókamerák: home — félprofesszionális
— professzionális; nagyon széles választékban

SONY videómagánok — editálók — mixerek
pl.: XVZ-10000 videómixer csak nálunk

JVC: Camcorderek — videómagánok

PANASONIC: camcorderek — videómagánok
— editálók

SONY - Technics: HI-FI

Saba: lámpák — állványok — kamerastátívok
nagyon választékban.

Stúdiótechnikai berendezések megrendelhetők.
(Béta — Béta SP — HI 8 — S-VHS — HIGH BANDSP)

Europa International

Ön is megnyerheti az

TUTU NOKIA

V-8 300-as kamkordert,

ha részt vesz júniusban induló, háromrészes
rejtvény pályázatunkon. Most még nincs más
teendője, mint hogy olvassa

A TRÜKK BIRODALMA

című sorozatunkat, s megőrizze a Video Magazin
példányait, mert a rejtvények kérdéseire a sorozatban megtalálhatja majd a helyes válaszokat!

Szuper

Nem áprilisi tréfa: minden rejtvény nyer!
Szuper rejtvénymagazin —
kapható az újságárusoknál!

Nyaráljon Krétán!

Magyarország legjobb árai!
Apartmanok, panziók, szállodák
— Ön választhat.

Egy hét szállással, repülőjeggyel már 25 000 Ft-tól!
Nyugati színvonal, magyar kísérés.

Ez a szelvény 300 Ft-ot ér!

A Video Magazin olvasói 300 forinttal olcsóbban utazhatnak a csodálatos görög szigetre, Krétára, ha ezt a szelvényt kitöltve elküldik a West Travel címére: 1537 Bp., Pf. 440.
Telefon és fax: 168-6051, 188-8540

Kérek megrendelőt és tájékoztatót a krétai útról!

Név:
Cím:
Utazás tervezett időpontja:
Elhelyezés: apartman, stúdió, panzió, szálloda kétszemélyes,
háromszemélyes (a megfelelőit kérjük aláhúzni!)
Utasok száma ebből 4 év alatti gyermek

A legkisebb sten, akit imádnak

A díj 1927. január 11-én „született” Los Angelesben. Világrajötténél elsősorban Hollywood moguljai, a vezető filmstúdiók teljhatalmú urai – például Jesse L. Lasky (Famous Players-Lasky), Jack I. Warner (Warner Bros.), valamint mindekelőtt Louis B. Mayer (Metro-Goldwyn-Mayer) – bábáskodtak. Nem véletlenül! A díj megalko-

tásával, létrehozásával az álomváros, illetve az álomgyárak pozíciót kívánták erősíteni, mely pozíciókat alaposan megingatta a filmipar vezető emberei, sztárjai körül kirobbant botrányok sora. Úgy gondolták, erre a nemes célra leginkább valamilyen díj felelne meg, amellyel a kiemelkedő teljesítményeket lehetne elismerni és jutal-

mazni. Az Ambassador hotel dísztermében megjelent 36 válogatott filmes szakember így alakította meg a Mozgóképek Művészeti- és Tudományának Nemzetközi Akadémiáját (International Academy of Motion Pictures and Science).

Négy hónappal később került sor az első, még díjkiosztás nélküli gálaestre, a Biltmore hotel báltermében. A mintegy háromszáz jelenlévő támogatásáról biztosította a 36-uk elképzelését, mindössze egyetlen változtatást hajtottak végre: a szervezet nevéből kihúzták a „nemzetközi” jelzőt. Így lett végül belőle egyszerűbb néven Amerikai Filmakadémia.

A legtöbb Oscart nyert filmek rangsora:

- 11.: *Ben Hur* (1959) r. William Wyler
- 10.: *West Side Story* (1961) r. Robert Wise
- 9.: *Gigi* (1958) r. Vincente Minnelli
Az utolsó császár (The Last Emperor, 1987)
r. Bernardo Bertolucci (MOKÉP Videokiadó)
- 8.: *Amadeus* (1984) r. Milos Forman
Elűjta a szél (Gone with the Wind, 1939) r. Victor Fleming
Gandhi (1982) r. Richard Attenborough
Most és mindörökké (From Here to Eternity, 1953)
r. Fred Zinnemann
My Fair Lady (1964) r. George Cukor
A nagy bahé (The Sting, 1973) r. George Roy Hill
A rakparton (On the Waterfront, 1954) r. Elia Kazan
- 7.: *Csillagok háborúja* (Star Wars, 1977) r. George Lucas
(1 különdíjjal)
Egy amerikai Párizsban (An American in Paris, 1951)
r. Vincente Minnelli
Eletünk legszebb évei (The Best Years of Our Lives, 1946)
r. William Wyler
Farkasokkal táncoló (Dancing with Wolves, 1990)
r. Kevin Costner (Zoom)
- 6.: *Híd a Kwai-folyón* (The Bridge on the River Kwai, 1957)
r. David Lean (Videa)
Magam útját járóm (Going My Way, 1944) r.
Patton (1970) r. Franklin J. Schaffner
Távol Afrikától (Out of Africa, 1985) r. Sydney Pollack
(DunaFilm)

Mindössze 34,3 cm magas és 297 dkg súlyú. Néhány téves állítással szemben nem tömör aranyból készül. Alapanyaga 92,5 százalék ón és 7,5 százalék réz, ezt fedi egy 1 mm vastagságú, 10 karátos aranybevonat.

Évente 100 darab készül belőle – ebből 24–30-at osztanak ki –, s amelynek darabjéért 200 dollárt fizet a megrendelő, az Amerikai Filmakadémia. Igazán olcsó ár ez ahhoz képest, hogy milliók érdeklődnek iránta, emberi sorsokat határoz meg, stúdiókat futtat be vagy juttat csődbe a filmművészet legrégebb, legismertebb, s legrangosabb elismerése, az Oscar-díj.

Az Amerikai Filmakadémia díja hosszas huzavonát követően, néha Cedric Gibbonsnak, a héves rendezőnek, művészeti vezetőnek és díszlettervezőnek, egy kardot tartó kereszties vítező figurájára lett. A díj két összefüggő részből áll: a lágy kontúrokból álló vítezből és az alapzataból, amelynek perebébe az A.M.P.A.S. betűket, a díjat kiadó intézmény nevének rövidítését vésték. A talapat tetején látható filmtékercs a filmművészetet jelképezi. Őt bemélyedése van, amely az Oscar-díj öt alapkategóriáját jelzi: a legjobb filmet (azaz producért), rendezőt, színésznőt, forgatókönyvírt, valamint technikai szakembert. A díjazottak nevét és a filmet címét ugyancsak a díj alapzataba gravírozzák be.

Az első kereszties vítezeket 1929. május 16-án, este 8 órákor osztották ki a hollywoodi Roosevelt szálló virágtermében – mind-

össze öt perc alatt... Az első díjazott Lucien Hubbard producer volt, akinek a *Szárnyak* (Wings) című filmje a legjobb filmnek járó díjat nyerte el. A színészek közül Janet Gaynor, illetve a Hollywoodba átrándult német színésznőriást, Emil Janningst jutalmazták, azaz ez utóbbit csak szeretettel volna, lévén ő nem ért rá erre „a cirkuszi” látványosságára. „Vegye át valaki helyettem a díjat, és majd adják postára Berlinbe. ...Remélem, a szobrocska nem törekény!”

Mióta először ítélték oda a díjakat, folyamatosan növekedett e kitüntetések jelentősége. A díj egyre elforgatottabb lett a szakmában, egyfajta éltetkmerőként kezdett funkcionálni – karrierke elindítója vagy bukatója, dollármilliók megnyerésének vagy elvesztésé-

nek előidézője. A '30-as évek elejére már becenevet is kapott, amely később világszerte ismert lett. Az Oscar elnevezés keletkezéséről legalább háromféle variációt ismerünk. Az egyik szerint az Oscar név Bette Davistól származik, aki az első férje, Harmon Oscar Nelson után nevezete el a szobrot, miután azt kézbe véve – 1936-ban, az *Atkos asszony* (Dangerous) című filmben nyújtott alakításáért kapta meg a díjat – meglepő hasonlóságot velt felfedezni kettejük között. A másik verzió szerint Sidney Skolsky újságírótól kapta a nevet, aki a hajdani tréfás varietészínészek visszatérő poénjából – Akarsz egy szívtart, Oscar? – merítette az ötletet. Oscarnak a vaudeville-zenekarok karmestereit hívták, akiket a tréfamesterek előszeretettel választottak csipkelődésűk tárgyául, így próbálván kizökkenteni és neveléssé tenni őket. Bármennyire is hihető mindkét verzió, egyik sem igaz. Valójában 1932-ben történt, hogy a Los Angeles-i Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia elnökének szobájába lépve Margaret Herrick, az újonnan felvett könyvtáros lány megpillantván a szobrot, így kiáltott fel: „Nicsak, úgy néz ki, mint az én Oscar bácsikám!” (Why, he looks like my uncle Oscar!). Az eset egy újságíró révén hamarosan a köztudatba is bekerült, s ettől kezdve rajtara-

gadt a szobrocskán az Oscar név. Mellesleg később Herrick kisasszony az Akadémia elnöki szé-
kél vitte.

Az Oscar-díjra való „nevezés” egyetlen feltétele, hogy az adott filmet a tárgyévben bemutassák, s legalább egy hétig vetítsék Los Angeles valamelyik mozijában. A tárgyév a versengés éve, a kiosztási ceremóniára viszont értelem-szerűen csak a következő esztendő március–április havában kerül sor. Ahhoz, hogy ide eljussanak a versengő személyek és filmek, előzetes szűrésen kell átesniük. Ez a nominálás vagy jelölés. A Filmakadémia több mint négyezer tagja minden év elején értékeli az előző esztendő termését. Külön-böző szakmai bizottságok – úgy

mint a rendezőké, színészeké, operatőröké stb. – rostáljan men-nek át a filmek, mignem kialakul az a három–öt fős mezőny, amely jogosult az Oscar-díjért folyó ver-senyben elindulni.

A nomináltak közé bejutni is már egyfajta rangot jelent. Am a kate-góriák nem egyenrangúak! Az

idők során összesen 30 kategória létezett, persze különböző variá-ciókban. Napjainkban (általában) 18 kategóriában folyik a verseny, ehhez jönnek még az animációs filmek, a rövidfilmek és a doku-mentumfilmek, valamint a külön-böző különdíjak és életmű-Osca-rok. A világ azonban elsősorban

Sztárok és Oscarok

„Ez a kis pófa lett a világ egyik leghíresebb tróféá-ja. Róla beszélnek a legtöbbet. Az én szakmám-ban mindenki leghőbb vágya” – mondja megha-tottan, a szobrocskát kezében tartva az amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia 27. elnöke, Karl Malden, aki hosszú éveken át alakí-totta a San Francisco utcáin című krimisorozat idősebbik nyomozóját. Mindez a *Sztárok és Os-carok* – *Oscar-díjakok 1970–1990* (Oscar's Greatest Moments, 1991) című filmben látható-hallható, melyet néhány hete kazettán már a honi tékákból is kölcsönözni lehet. A csaknem kétór-nyit színvonalas összeállításban megismerhetjük az Oscar-díj történetét, s sok tucat sztárt látha-tunk viszont: hol egykori ünnepi ceremóniame-sterként, hol az értékes díj jutalmazottjaként. Meg-kapó, megható, örömteli és – a vesztesek számá-ra – bánattal teli pillanatok, Magyarországon so-

ha nem látott epizódok, poénonk, forgatókönyvön kívüli bakik és politikai megnyilvánulások, melyek mind-mind a díjátadáshoz fűződtek. Vajon mit mondott az Oscar átvétele utáni pillanatokban Dustin Hoffman, Whoopi Goldberg, Cher, Meryl Streep, Liza Minnelli, Sylvester Stallone, Francis Ford Coppola, Kevin Costner, Robert de Niro, Jane Fonda, Jack Nicholson, s vajon kit küldött el a díjátadásra a Keresztapáért kitüntetett Marlon Brando és miért? Mindez kiderül a filmből, mely izeltőt ad az elmúlt két évtized díjkiosztó ünnep-ségeinek igazi hollywoodi show-iból, s felelteti az utóbbi húsz év Oscar-díjjal jutalmazott legjobb filmjeit.

Az összeállítás Karl Malden elnök szavaival zá-nul: „Az Oscar lényege, hogy a művészek egysze-rűen kifejezik szívbeli jövő megbecsülésüket mű-vészársaik iránt.”

az úgynevezett öt nagy kategóriára figyel. ez a legjobb filmért járó Oscar (producer), a legjobb rendezés (rendező), a legjobb férfi és női alakítás (színész, illetve színésznő) és végezetül a legjobb forgatókönyvért (forgatókönyvíró) járó díj. Rajtuk kívül a különböző szakterületek legjobbjai (operatőrök, zeneszerzők, jelmez- és dísz-

lettervezők stb.) a díjazottak. Az első évben 12 kategóriában 30 filmet nomináltak. 1951-től egységesítették a csoportonkénti ötös létszámot, bár néhány kevésbé jelentős kategóriában ez háromra mérséklődött.

Az egyik legérdekesebb kategória a nem angol nyelvű filmeké, amelyet 1956-tól vezettek be. (Nem hivatalos formában 1947 óta díjazták őket.) Rod Ackerman újságíró szerint ezt a kategóriát „a

nem amerikai filmek vigasztalásául, alibiként hozták létre”. Mindez jól tükrözi az Oscar-díj nacionalistajellegét, amely mit sem változott a kezdetek óta. Különösen hátrányos helyzetben voltak sokáig a (volt) szocialista országok, illetve a harmadik világbeli fejlődő országok filmjei.

Rangosnak számít-e az Oscar vagy sem, elismerik-e a jelentőségét vagy sem, e díj él és virul, immáron több mint hat évtizede. Túlélte minden válságot, túlélte saját magát. A legkisebb lsten, akit valaha is imádtak, a filmművészet legrégibb elismerése. S éppen emiatt egyre inkább érinthetetlen. Amerikának egyszerűen szüksége van egy ilyen ünnepre – önigazolásul, bátorításul, s persze kivagyiságból. Hollywood és az Oscar-díj elválaszthatatlan egymástól.

Nem nehéz levonni a végkövetkeztetést, amíg film lesz a világon, addig lesz Hollywood is, amíg lesz Hollywood, addig lesz Oscar-díj is!

OSCAR-DÍJ '92

– az 1991-es filmtermés alapján

A legjobb film:

A BÁRÁNYOK HALLGATNAK (The Silence of the Lambs)

A legjobb férfi főszereplő:

ANTHONY HOPKINS (A bárányok hallgatnak)

A legjobb női főszereplő:

JODIE FOSTER (A bárányok hallgatnak)

A legjobb férfi mellékszereplő:

JACK PALANCE (Irány Coloradót – City Slickers)

A legjobb női mellékszereplő:

MERCEDES RUEHL
(A halászkirály legendája – The Fisher King)

A legjobb rendező:

JONATHAN DEMME (A bárányok hallgatnak)

A legjobb díszlet:

BUGSY (Dennis Gassner, Nancy Haigh)

A legjobb operatőri munka:

JFK (Robert Richardson)

A legjobb jelmez:

BUGSY (Albert Wolsky)

A legjobb vágás:

JFK (Joe Hutshing, Pietro Scalia)

Az év legjobb nem angol nyelvű filmje:

MEDITERRANEO (olasz)

A legjobb smink díja:

TERMINATOR 2. (Stan Winston, Jeff Dawn)

A legjobb eredeti filmzene:

A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG
(Beauty and the beast) Alan Menken

A legjobb eredeti filmbetét dal:

A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG – Alan Menken, Howard Ashman

A legjobb filmhang:

TERMINATOR 2.

A legjobb hanghatás vágásának díja:

TERMINATOR 2.

A legjobb képi hatások díja:

TERMINATOR 2.

A legjobb eredeti filmforgatókönyv:

THELMA ÉS LOUISE (Callie Khouri)

A legjobb adaptált forgatókönyv:

A BÁRÁNYOK HALLGATNAK (Ted Tally)

Produceri és rendezői tevékenységéért életmű-díjat kapott:

GEORGE LUCAS

Emlékdíjjal jutalmazták SATYAIT RAY indiai rendezőt és **RAY**

HARRYHAUSEN trükkmestert.

Összesen:

5 Oscar – A BÁRÁNYOK HALLGATNAK

4 Oscar – TERMINATOR 2.

2–2 Oscar – BUSY, JFK, A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG

1–1 Oscar – THELMA ÉS LOUISE, A HALÁSZKIRÁLY LEGENDÁJA; IRÁNY COLORADÓ!

A díjazott filmek közül már látható a magyar mozikban:

A BÁRÁNYOK HALLGATNAK, THELMA ÉS LOUISE, A HALÁSZKIRÁLY LEGENDÁJA, TERMINATOR 2., IRÁNY COLORADÓ!

Hamarosan bemutatják: **JFK, BUGSY, A SZÉPSÉG ÉS A SZÖRNYETEG**

Videón már kölcsönözhető a hazai tékában: **TERMINATOR 2.**

Videón jön: **THELMA ÉS LOUISE, IRÁNY COLORADÓ!**

Tárgyalások alatt: **A BÁRÁNYOK HALLGATNAK**

A bárányok hallgatnak; hét jelölésből ötöt megszerzett Anthony Hopkins (jobbra) a legjobb férfi főszereplő díját nyerte

A Tri-Star produkció Bugsy tíz jelölést kapott, de be kellett érnie két Oscarral; Warren Beatty partnere Annette Bening

Geena Davis lemaradt az Oscarról; a Metro-Goldwin-Mayer-film, a Theima és Louise egy díjjal vigasztalódott

Mercedes Ruehl, a legjobb női mellékszereplő Robin Williams és Jeff Bridges oldalán A halászkirály legendájában (Tri-Star)

Costner mint Garrison a Warner Brothers filmjében; nyolc jelölés, két díj – JFK

Schwarzenegger a Terminator 2-ben, mely besöpörte a „hatásdíjakat” (Tri-Star)

Jodie Foster edzésben, a legjobb női főszereplőként. A bárányok hallgatnak az Orion filmjeként tarolt

EXXELL®

Európa után Magyarországon is

EXXELL

Kiváló minőségű EXXELL EHQ
videókazetták különféle hosszúságban

EXXELL

Másolók, filmsokszorosítók figyelmébe:
Az EXXELL videókazettát kiváló mechanikai tulajdonsága
és a betöltött szalag profi minősége alkalmassá teszi
filmsokszorosítók magas szintű igényeinek kielégítésére.

További információkkal állunk rendelkezésükre!

Címünk: EXXELL Video-Audio Rt.

7633 Pécs, Pellérdi út 55.

Telefon: 72/11-390, Telefax: 72/15-574

Speciálisan kialakított
márkaszervizeinkben

**JVC, Siemens, Goldstar,
Samsung, Fisher**

és még sok más típusú
szórakoztató elektronikai termékek
javítását vállaljuk

Hangátalakítás, áthangolás
a legkorszerűbb technológiával

Bp. VII., Király u. 19.
tel.: 122-5252

Bp. VII., Király u. 87.
tel.: 142-5747

ELSZÖV
ELEKTROMOS SZÖVETKEZET
Budapest

Bp. X., Pongrácz u. 9.
tel.: 157-5634

Bp. VII., Klauzál u. 13.
tel.: 122-2043

A '90-ES ÉVEK CSILLAGA

ANDY GARCIA

Minden eshetősége megvan arra, hogy az évtized egyik legnagyobb filmcsillaga legyen! Szuggesztív és határozott egyéniség, okos és elszánt, s ami Hollywoodban sosem hátrány, megfelelő, dögös kinézet. Utána megfordulnak a nők az utcán! Mindamellet jó színész, sőt átkozottul jó. Pedig csak alig tucatnyi film áll a háta mögött, no meg, ifjú kora ellenére, rengeteg tapasztalat. *Andy Garcia* ugyanis Miami utcáin szerezte alapismereteit a nagybetűs Életről...

Havannában született (1957), majd a forradalom elől emigráló szüleinek Floridába települt át. Az iskolában hadilábon állt az angol nyelvvel, ám később rájött arra, hogy a nyelvtudás elengedhetetlen a boldoguláshoz. A Miami Nemzetközi Egyetem elvégzése mellett éveken át játszott regionális színházi produkciókban. Ekkortájt döntötte el, hogy színész szeretne lenni. Miami nem éppen a színészek paradicsoma, így Andy is a régi, kitaposott utat választotta. „Menj nyugatra, fiatalember!” – hangzik az évszázados mondás, s a fiatalember felkerekedett, s meg sem állt Los Angelesig, Hollywoodig. A stúdiók ka-
puiban azonban mindig sok önjelölt sztár vár bebocsátásra.

AKI LEGYŐZTE AL CAPONÉT

Andy Garcia a színházakban – például a Comedy Store-ban –, illetve a televíziónál próbált először szerencsét. A tv-s korszakából egyetlen igazán ismert sorozat emelkedik ki, a *Hill Street Blues* (1985-től), amelyet nálunk *Külvárosi körzet* címen mutatott be a televízió. A szipéria egyike azon kevés sorozat-

krimineke, amely nagy figyelmet szentelt a hitelességnek, egy rendőrszéri hétköznapijainak reális, életközeli bemutatásának. A sikerben nem kis szerepet játszott a Garcia által alakított detektív figurája. A számos tv-szerep megtette a hatását, 1986-ban Phillip Borsostól megkapta első játékfilmszerepét is, a *Főszezon* című feszült thrillerben. Következett a *Halál nyolcmillió módja* című mozi egyik főszerepe, Jeff Bridges oldalán, majd az igazi kigrás.

Brian De Palma ez utóbbi, Hal Ashby-filmben látta meg Garciát, melynek az lett a következménye, hogy beválogatta az Al Capone kifütyölésére induló csapatba. És a kis Andy nem rettent meg a feladat nagyságától, méltó fegyvertársnak bizonyult Kevin Costner – ő az, *Aki legyőzte Al Caponét* (1987) – és Sean Connery számára. A stílusos gengszterfilm szép szakmai és közönségsikert aratott, s elindította Garciát a szuperkrimik felé vezető úton. Egyébként élvezettel játszott a filmben, hiszen a saját bevallása szerint imádja a gengsztermozikokat.

HIGGY NEKI...

Az 1989-es esztendő két igényes filmet hozott számára. Mindenekelőtt Ridley Scott hűvös eleganciával és vasmarokkal rendezett mes-

terművét, a *Fekete esőt*, amelyben a szamurájkard szárnyalása által befejezett földi pályafutásáig bezárólag szinte leradírozta a színről a hollywoodi film hivatásos pénzszerzőjét, Michael Douglast. Mert benne minden megvan, ami Douglassból hiányzik: fessnek fess, okosnak okos, sőt színésznek is színész.

„Egy olyan nagyvárosban, mint Los Angeles, a rendőrök állandóan ki vannak téve a korrupciónak, a korrumpálódás veszélyének” – mondja Michael Figgis, a *Higgy nekí, hisz zsaru!* (1989) című film rendezője. „Hogy működni tudjanak, néha meg kell kerülniük a szabályokat. Filmünk arról szól, hogy mindennek milyen következményei vannak.” A „fekete filmben”

Andy Garcia és Richard Gere párhuzamos története bontakozik ki. Garcia egy módszeres és ambiciózus tiszt a belső ügyosztályon, aki tiszteli a törvényt, s hisz benne, Gere viszont egy ismert rendőrfőnök, aki ugyan jól ismeri a törvényt, de a manipulációkban hisz. Minél jobban elmélyül kettejük konfliktusa, annál inkább megmutatkozik hasonlóságuk. Garcia öntelepeden bűjt a belső inspektor bőrébe, elvégre izgatta a feladat, hogy önmagát játszhatta – egy latin-amerikai szerepet alakíthatott.

A KERESZTAPA-UTÓD

A következő esztendőben már a legnagyobb sztárok között találjuk Garciát. Maga a film, *A keresztapa* régóta várt folytatása ugyan lema-

radt az Oscar-díjról, de Garcia hozta magát, felnőtt a nagyokhoz. Amikor kiderült, hogy ő kapta meg Vincent szerepét – őt szemeli ki a halála előtt Pacino a keresztapára –, sok ideje nem maradt az ünneplésre: „Francis pénteken készített próbafelvételeket velem, szombaton megkaptam a szerepet, kedden kezdtük az előkészületeket. Ilyen óriásokkal együtt dolgozni – az nem foglalkozhat csak úgy szavakkal. A változás szinte észrevétlen marad, az ember csak szívja magába az élményeket, de a történeteket nehezen tudja meghatározni”. Nagyon büszke arra, hogy részt vehetett *A keresztapa III* (1990) munkálataiban, s Coppola mester oldalán szerezhette tapasztalatokat.

„Azt hiszem, Coppola segítségével egyszerűen színész lettem.” Sok vonatkozásban Vincent tulajdonságait hasonlítósnak véli a magáéhoz: kötődés a családhoz, a hagyományok tisztelete, de ide tartozik a hajlam az erőszakosságra is. Úgy véli, mindez megtalálható benne, ha nem is annyira sarkítottan, mint a filmbéli figuránál.

„A párhuzamokat

némileg fölérősíttem, az elmentéket pedig megpróbáltam tompítani, hogy közelebb kerülhessek a szerephez. Ez bizonyos értelemben mindig egy pszichoanalízis.”

Vincent szerepének eljátszásával Garciát megcsapta a sztárság szele. Amikor kiderült, hogy ővé a szerep, attól kezdve az emberek viselkedése drámaian megváltozott vele szemben. „Olyan ajtók nyíltak meg előttem, amelyek azelőtt zárva voltak. Kezdtém valakinek számítani az emberek szemében.” Az Oscar-jelölése csak tovább erősített helyzetét, jobbnál jobb szerepajánla-

esetre ez egy rendkívül izgalmas téma.

Szerepeit, alakításait már ismerjük, magánéletét kevésbé. Csak annyira engedni betekinteni ebbe az újságírókat, amennyire feltétlenül szükséges. Róla nem is lehet olvasni a pletykalapokban, sőt a filmekben sem mutatja magát, még félmeztelenül sem. Nyugodt, harmonikus, kiegyensúlyozott családi életet él, s mellesleg három kisgyermek édesapja.

Andy Garcia büszke arra, hogy ilyen hétköznapi névvel – nevének gyakorisága a 19. helyen áll az Egyesült Államokban – sikerült kitörnnie az ismeretlenség homályából. Lehet, hogy ő lesz a '90-es évek egyik legnagyobb, s legfényesebb csillaga? Minden eshetősége meg van arra, hogy az legyen!

Szilágyi G. Gábor

tokkal bombázták. „Annyit választhatnék ki közülük, amennyit csak kedvem tartja, de nem akarok semmit elcsúsztatni. Jól szeretnék dönteni, nem pedig gyorsan”.

FŐ A TÖRTÉNET

Legutóbb Kennet Brannaghnak mondott igent. A fiatal színész-rendező különleges, lélekvándorló szerelmi-bűnügyi filmjében, a *Meg-*

*halsz újrán*ban (1991) vállalta el a cinikus újságíró lezser szerepét. Amelyet ugyan nem lehet igazi főszerepnek nevezni, mégis szívesen dolgozott az alkotásban. Ennek fő oka, hogy megragadta a történet: „Ha hiszel a mennyországban, és hiszed, hogy létezik a lélek, akkor miért ne tudna a lélek valaki másban testet öltetni? En hiszem, hogy ez lehetséges. Minden-

Filmjei:

Külvárosi körzet (Hill Street Blues, 1985–86 TV-sorozat) (TV)
Clint és Nadine (Clint and Nadine, 1985 TV)
Főszézon (The Mean Season, 1986) r: Philipp Borşos
A halál nyolcmillió módja (Eight Million Ways to Die, 1986)
 r: Hal Ashby
Aki legyőzte Al Caponét (The Untouchables, 1987)
 r: Brian De Palma (Duna Film)
Amerikai rulett (American Roulette, 1988)
 r: Maurice Hatten
Állj fel és beszélj! (Stand and Deliver, 1988)
 r: Ramon Menendez
Fekete eső (Black Rain, 1989) r: Ridley Scott (Duna Film)
Higgy neki, hisz zsaru! (Internal Affairs, 1989)
 r: Michael Figgis (Duna Film)
Erőjáték (A Show of Force, 1989) R: Bruno Barreto
A kereszta III. (The Godfather Part III., 1990)
 r: Francis Ford Coppola (Duna Film)
Meghalsz újra (Dead Again, 1991)

Aknak, akik úgy gondolhatják, a vallásos témájú műsoros kazetták megjelenése nem vezethető vissza másra, mint a politikai fordulatra, amely most kedvezni látszik az ilyen alkotásoknak. Csakhogy a videókazetták piacán is mindinkább a kereslet-kínálat szabályai érvényesülnek. Eppen ezért azt a tényt, hogy a polcokon, ha lassan is, de egyre inkább szaporodnak a vallásos videók, annak a jeleként lehet értelmezni, hogy létezik társadalmi igény, melynek kielégítését a forgalmazók, a kereskedők is egyre inkább fontosnak tartják.

Amikor a vallásos videók hazai terjedését vizsgáljuk – bármilyen abszurd is a párhuzam –, rájövünk, kicsit hasonló volt a helyzet, mint a horror- vagy épp a pornókazetták behozatalának történeténél. E műfajok esetében nem is annyira az a tény zavarta a hatóságokat, hogy az adott kazetta illegálisan került az országba, mint inkább az átcsempészni kívánt film tartalma. A pornó és a horror üldözésének elvi alapja az volt, hogy e műfajok nem egyeztethetők össze a „szocialista” erkölccsel. Ezenközben persze nyílt titok volt, hogy a rendezetek meghozói, a párt- és állami vezetők a maguk számára azért fenntartották a jogot, hogy a köznéptől óvott filmeket házi vetítőikben megtekintsék...

Annyiban természetesen más volt a helyzet a vallásos témájú videókkal, hogy ezek elutasítása valóban ideológiai szembenálláson alapult. A materialista értékrend hirdetői – politikai meggyőződésük okán – gátat kívántak szabni minden olyan, számukra idealistának tűnő világszemléletet tükröző alkotás terjedésének, amely felfogásukkal ütközött. E szemléletnek azután számos olyan film is áldozatul esett, amely pusztán az általános emberi normákat kívánta emberközelbe hozni az európaiság – keresztényi szemléletén nyugvó – kultúrkörének bemutatásával. Az

általános bizalmatlanság hosszú évekre bizalmi filmekből is megfosztotta a magyar mozilátogatókat és videókat, mint például a *Jézus Krisztus Szűperőszár*, amelyről még a kritikusok szerint sem igazán mondható el, hogy alkotója Jézusnak kívánt volna „reklámt csinálni”.

Ahogy kezdtek enyhülni a korlátok, s már-már a hatóság is kezdett szemet hunyni a korábban tiltott műsoros kazetták behozatala felett, úgy jött egy kisebbbajta átörös a vallásos videóknál is.

Közismert, a legnagyobb magyar egyházak az elmúlt évtizedekben is szoros kapcsolatot tartottak a nyugati államokkal. A katolikus egyház érthetően elsősorban Vatikánnal, Rómával állt kontaktusban, míg a protestáns egyházak Svájcjal, Németországgal. Az pedig még a kisebb felekezetek – mint például magyarországi buddhisták – számára is kézenfekvő megoldásnak tetszett, hogy a kapcsolatok ápolását a szomszédos Ausztrián keresztül folytassák. Ertelemszerű tehát, hogy a legtöbb videokazetta az osztrákoktól érkezett.

A filmek behozatala sokáig konspirációs úton történt: vagy egy kiutazó magyar hívő, esetleg pap próbálta meg becsempészni a határon, vagy külföldi papok, világiak hozták magukkal. Természetesen gondot jelentett, hogy az egyházi személyeket, a templomokat és plébániákat megfigyelés alatt tartották a hatóságok. Eppen ezért rendkívüli akadályokba ütközött egy-egy beszerzett film vetítése. Idővel aztán kialakult erre is egy – többé-kevésbé az állami hatóságok által is tolerálni kezdett – megoldás.

A filmeket eleinte csak kisebb csoportok előtt, rendszerint hittanóra keretében kezdték el vetíteni. Az első ilyen film, amelyet – a nyolcvanas évek elején – ország-szerte talán több százezren tekintettek meg ilyen félegális formában, Zefirelli *„Napfivér, holdnővér”* című alkotása volt, amely assisi szent Ferenc életét dolgozta fel. Ezt követte a *„Názáreti Jézus”* bemutatása, majd Pasolini *„Máté evangéliuma”*.

A názáreti Jézus

Krisztus utolsó megkísértése

Barabás

Nyomozás Krisztus holtteste után

Idővel természetesen egyre szűkebbnek bizonyultak a vetítésekhez a kis hittantermek, s estéről estére egész templomokat megtöltő vetítések következtek. Ebben az időben azonban még gyakorta normál mozifilm formájában érkeztek a nyersanyagok, amelyek szinkronizálását rendszerint úgy oldották meg, hogy valaki mikrofonba olvasta a film forgatókönyvi szövegét.

A képmagánk terjedése tette lehetővé, hogy a korábbi nagylétszámot vonzó vetítések újra leshetők legyenek, s egyszerre több helyen, nyugodtabb körülmények között lehessen filmet nézni. E folyamatot elősegítette maga a politikai enyhülés, s az, hogy a nyugati egyházak gyakran támogatották videós berendezésekkel is a szegényebb eklézsiákat.

Jézus

Videó és Vallás

A filmek, videók műfaji áttekintésében kevés szó esik azokról az alkotásokról, amelyek valamilyen vallásos témát dolgoznak fel. Pedig igencsak bőséges a kínálat a nagyvilágban. Idehaza főként a televízióból rögzíthettünk néhány alapművet, s videókat is kezd bővülni a választék.

Bár a plébániák egyre többébe került lejártszó, a vallásos családok háztartásainak zömében továbbra is az átlagosnál kevesebb készülék és film jutott. Ennek elsősorban az az oka, hogy az esetek többségében többgyermekes, anyagilag az átlagosnál nehezebb helyzetben lévő családokról van szó, akik nehezen engedhetik meg maguknak a „saját mozi”.

A vallásos videókon belül természetesen számtalan, egymástól eltérő jellegű és műfajú film található. A már említett klasszikusnak számító alkotások – rendszerint neves nyugati rendezők alkotásai – mellett időről időre megjelentek a lelki élet táp-

lálását segíteni hivatott oktató videók is: Igencsak megszorodtak ugyanakkor a dokumentumfilm műfajába tartozó nevek is, amelyek rendszerint egy-egy kegyhely, búcsújáráhely történetét elevenítették fel. Ilyen film készült a franciaországi Lourdesről, feldolgozva a kis falusi lánynak, Bernadette-nek történetét, aki több jelenés során is látta Szűz Máriát. Hasonló témát dolgozott fel a jugoszlávai Medjugorjából készült film, ahol egy többgyermekes család hat tagjának is voltak – s vannak mind a mai napig – hasonló élményeik. A buddhisták ugyanakkor a lélek-vándorlásról és Krisna életéről készített videókat mutattak be már évekkel ezelőtt a magyar érdeklődőknek.

Ami a jelenlegi hazai megjele-
néseket illeti, elsősorban a Tele-
videó Kiadó gondozásában lát-
nak napvilágot egyházzal, vallás-
sal összefüggő kazetták. Múlt év
végén, az MTV Péntek 13 produ-
ceri irodájával közösen hozták
forgalomba a *II. János Pál pápa
Magyarországon* című összeállítást,
amely a pápa tavalyi augusztusi
itteni látogatásnak eseményeit
gyűjti csokorba. A Magyar
Televízió Vallási Produceri Irodá-
ja készítette el a videón szintén
látható, Mindszenty József életét
bemutató filmet. A vallástörténet
nagy személyiségeit állítja elének
Jankovich Marcell sorozata két
kazettán, *Ki öröktől fogva* cím-
mel. A katolikusok világában se-
git eligazodni a *Keresztény ünne-
pek* kazetta az Adventől Húsvé-

Keresztény ünnepek

Jézus Krisztus Szupersztár

ton át Szent Jeromos ünnepéig. A *Hanuka* című kazetta a zsidó ünnepről szól. A vallásos videók közül kiemelkedik az angol *Videó-Biblia* gyermekeknek, mely rajzban meséli el az *Ószövetség* és az *Újszövetség* történetét. A ritka magyar filmek egyike a Sumonyi Zoltán által írt *Pázmány*, amely a protestánsból lett esztergomi érsek életét tárja a néző elé, tévéjáték formában.

Bizonyos, hogy a nyugati filmalkotókkal szemben kimutatható hiányosságokat a hazai filmesek és videók a közeljövőben nagyobb lendülettel fogják majd pótolni. Itt is határ szab azonban a pénzszüke, ugyanis az egyház ez esetben csak a hívek adományára számíthat.

bmk

Budapest XI,
Szakasits Á. út 55.
Postacím:
1518 Bp., Pf. 145

1

BMK

1. Farkasokkal táncoló (Zoom)
2. Ovisszaru (Duna Film)
3. Álomcsapat (Duna Film)
4. Amerikai nindzsa IV. (VICO)
5. Ártatlanságra ítélve (Intercom)
6. Terminator 2. (Intercom)
7. Top Gun (Duna Film)
8. Eszelős szívátás (Intercom)
9. Autósakadémia (VICO)
10. Mentőők (VICO)
11. Behálózva (Duna Film)
12. Rendőrsakadémia IV. (Intercom)
13. Űrszékerek V. (Duna Film)
14. Istenek ivadéka (Zoom)
15. Az óriás polip (Mokép)

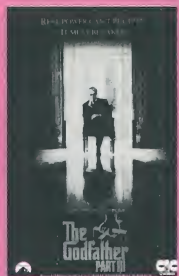

1

TELEVIDEO

1. Az egyetlen Föld (japán filmsorozat a Föld keletkezéséről és történetéről napjainkig)
2. Gombóc és Rozsdás (amerikai rajzfilm)
3. Tűskevár (ifjúsági filmsorozat)
4. Tudja Mikó...!? (Mikó István szórakoztató műsora)
5. Felejthetetlen csillagok (nagy magyar sztárok archív felvételei)
6. Dolly Roll (az együttes kislej láthatók a kazettán)
7. Abigél (ifjúság film)
8. Csárdáskirálynő 1-2 (2 kazettán az 1961-ben készített nagysikerű színházi előadás felvétele)
9. En kicsi pónim (amerikai rajzfilm)
10. II. János Pál pápa Magyarországon

1

DUNA FILM

1. Keresztapa III.
2. Talpig zúriben
3. Aikalom szűli a szexet
4. Biliós blues
5. Megint 48 óra
6. Behálózva
7. Álomcsapat
8. Várom a párom
9. Jövendőlések
10. Ovisszaru
11. Fantom az éjszakában
12. Unokatestvérek
13. Kóeltánc
14. Kutyaszorítóban
15. Gyilkos látomás
16. Vissza a jövőbe III.
17. Tini nindzsa teknőcök
18. Távol Afrikától
19. Palimadár
20. Higgy neki, hisz zsaru

video
magazin

KÖVETKEZŐ SZÁMÁNAK TERVEZETT TARTALMÁBÓL:

Sztárportré: Nick Nolte
A hidegháború filmjei
A „szívésségi” kazettapiac
Kölcsönzők Londonban
Teszt: Sony, Sanyo,
Hitachi kamkorderek
Tékaújdonságok

1

MOKÉP

1. Hófehérke és a hét elgyötört törpe (színes spanyol erotikus komédia)
2. Flash Gordon (színes amerikai sci-fi)
3. Harapós hölgy (színes amerikai thriller)
4. A király ágyasa (színes angol szerelmi történet)
5. Nindzsák aranya (színes japán kalandfilm)
6. A tigris szeme (színes amerikai akciófilm)
7. Vasháromszög akció (színes amerikai háborús film)
8. A sátán anyja (színes olasz horror)
9. Igazság és bosszú (színes amerikai krimi)
10. Ez a srác a csajom (színes amerikai vígjáték)
11. A tor, a harcoló sas (színes amerikai kalandfilm)
12. Eddie és a „cirkáló” (színes amerikai zenés film)
13. Piszkos gondolatok (színes amerikai akciófilm)
14. A tor, a legyőzhetetlen (színes amerikai kalandfilm)
15. Gyilkos játékok (színes amerikai akciófilm)
16. Mesék az erőtörők (színes olasz erotikus vígjáték)
17. Csak kétszer halsz meg (színes francia krimi)
18. Az Urán összeesküvés (színes amerikai kalandfilm)
19. A pók hálójában (színes olasz krimi)
20. Kiköpött apja (színes olasz vígjáték)

1

VIDEO 2000

1. Bangkok Hilton I-III.
2. Bűntető
3. Gyilkos portré
4. A bosszú útja
5. Átváltozás
6. A kölyök
7. Ejféli rettegés
8. Vak ítélet
9. Végső harc
10. A küzdelem törvénye 2.
11. Az ember, aki öl
12. Riverband
13. Véres küzdelem
14. A nagy menet I-III.
15. Szerencsés katonák
16. Harc az életért
17. Az utolsó harcos
18. Utcai vadász
19. A furia börtönében
20. Elsőrendű célpont

1

GORDIUSZ¹³

1. Ima egy haldoklóért
2. Gondos bocsok
3. Django visszavág
4. Tópline
5. Run, Run Joe
6. Robocop I.
7. Dinolovagok
8. California
9. Gyilkos apáca
10. Kutyaparadicsom

1

Fót, Vörösmarty tér 15.
Budapest XIII., Pannónia u. 13.
(T.: 132-5027)
Budapest XI., Fadrusz u. 14.
(T.: 186-7815)
Budapest
XIV., Erzsébet királyné útja 41/a.
(T.: 251-9496)

FOTIFON

1. Terminator 2. (Intercom)
2. Jákob iajtórója (Videa)
3. Övzsarú (Duna Film)
4. Megint 48 óra (Duna Film)
5. Biloxi Blues (Duna Film)
6. Talpig zűrben (Duna Film)
7. Tini nindzsa teknőcök (Duna Film)
8. A háború áldozatai (Videa)
9. Vak ítélet (Videa 2000)
10. Ártatlanságra ítélt (Intercom)

11. Bangkok Hilton (Videa 2000)
12. Hamis a baba (Zoom)
13. Szemtanú (Zoom)
14. Murphy háborúja (Zoom)
15. Kutyaszorítóban (Duna Film)
16. Nagypapa karácsonyra (Videa 2000)
17. Halálós játék (Videa 2000)
18. Alkalom szüli a szexet (Duna Film)
19. Nehéz Istennek lenni (VideoRent)
20. A tor, a harcoló sas (Mokép)

FOTIFON BONUS

Ha kivágja ezt a szelvényt,
egy műsoros kazetta díjtalan
kölcsonzésére jogosít
a FOTIFON bármelyik tékájában

Érvényes 1992. április 30-ig.

A szelvény tagsággal érvényes!

3

ZOOM

1. Farkasokkal táncoló
 2. A félelem városa
 3. Hamis a baba
 4. A jövő emlékei
 5. Terminator
 6. Menekülés a pokolból
 7. Murphy háborúja
 8. Vasangyalok 2.
 9. Csapavadás
 10. Vasangyalok 2.
 11. Istenek vadékei
 12. A halál nem felejt
 13. Sissi
 14. Baseball bikák
 15. Dobjuk ki anyut a vonatból
- Valamennyi film színes, szinkronizált
- amerikai western-eposz
 - amerikai bűnügyi film
 - magyar bűnügyi vígjáték
 - NSZK dokumentumfilm
 - amerikai sci-fi
 - amerikai akciófilm
 - amerikai film
 - hongkongi akciófilm
 - amerikai kalandfilm
 - hongkongi akciófilm
 - NSZK dokumentumfilm
 - angol-NSZK-amerikai bűnügyi film
 - NSZK-osztrák romantikus történelmi film
 - amerikai vígjáték
 - amerikai vígjáték

Videotéka barátaink, leendő új partnereink!

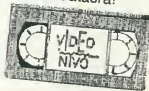
Szolgáltatásunkkal elsőként léptünk a hazai videópiacra, büszkén állíthatjuk, hogy jelenlegi konkurensseinkkel szemben a legnagyobb készlettel a **VIDEÓ NÍVÓ** ügynőségénél találkozhatnak, természetesen a kiadókka azonos árakkal és feltételekkel. Folyamatosan bővülő kiadói kínálatunk újabb nevekkal gazdagodott, filmjeikkel emelve választékunk színvonalát, ezek a kiadók:

VIDEA, LABP, LUX, VIP video, Viktória.

Kizárólagos terjesztéssel csak a **VIDEÓ NÍVÓ**-nál a **BEST HOLLYWOOD**. Jelenlegi 850 címletű készletünkhöz alig használt **INTERVIDEO**-s filmek érkeztek! Eddig kialakított jó kapcsolatunkat szeretnénk tovább ápolni, és új lehetőségeket teremteni a minél jobb és gyorsabb film beszerzésében. A **VIDEÓ NÍVÓ** új szolgáltatása az országban már öt helyen

Pécs: Rókus utca 3/a. I. emelet. Tel.: 72-33612
Szeged: Mérey utca 6/b. I. emelet. Tel.: 62-51687
Szombathely: Dimitrov krt. 2. Tel.: 94-21708
Debrecen: Kálcsay Művelődési Ház - Videotéka. Tel.: 52-17848
Salgótarján: Tanácsköztársaság tér 13. Szigánál Shop
 találkozhatsz képviseletünkkel, hirdetve a **VIDEÓ NÍVÓ** előkelő és árákon és feltételekkel. Kérjük Kollégáinkat, fogadják bizalommal! Irodánk új ajánlata: Részletfizetési kedvezmény! Várjuk megrendeléseiket: telefonon, faxon, levél formájában és postai utánnvétellel!

Mi örömmel látjuk!
 Reméljük, szívesen jön!
 Nem kell több kiadóhoz mennie, itt a **VIDEÓ NÍVÓ** ügynőségél!
 Visszontalásra!

Cím: 1081 Bp., Köztársaság tér 10.
 Telefon: 113-9837
 Telefon/fax: 134-5426
 Nyitva tartás: H-P 8-17-ig

HAMIS A BABA

Bujtor István

**forgatókönyvíró-
színész-rendező-
producer**

**– a videó-feketepiacról,
– a hamis változatokról,
– feljelentésről,
– a dédelgetett Rejtő-filmről**

– Míg a nyugati filmek esetében a mozipremiert általában hat hónappal követi a videómegjelenés, addig legújabb filmje, a *Hamis a baba*, a bemutatót követően alig két hónappal már videokazettán is látható. Mi e sürgősség oka?

– Először is, ez nem egy nyugati film. Ráadásul az alkotás egy héttel a premier után már megjelent a videó-feketepiacon. Barátaim hívták fel erre a figyelmemet, s magam is elmentem a kispesti és a siófoki piacra, ahol előgatyra minőségben 600–800 forintért vesztegettek a kazettát.

– Hogyan rögzítették a felvételeket?

– Az egyik, amit láttam, úgy készülhetett, hogy egyszerűen fel-

állíthattak egy moziban egy videó-kamerát, és a filmet az utolsó előadás után még egyszer levették, s a vászronról rögzítették. Ellenben fut a feketepiacon egy nagyon jó minőségű változat is. Létezik a filmnek egy német főcímes verziója, melyet idehaza nem is vetítettek, mert azt a németországi tv-eladásra csináltatam. Nem tudom bizonyítani, honnan került ki az anyag, de nagyon körülhatárolható... A harmadik illegális változat szintén jó minőségű, és egyes videótekákban a törzsvendégek számára kínált pult alatti illegális kazetták kínálatában szerepel.

– Gondolt-e arra a *Hamis a baba* készítésekor, hogy a filmet idővel videón is kiadja, vagy csak a mostani feketepiaci tapasztalatok késztették arra, hogy a legális piacra is forgalomba hozza a filmet?

– Igen, bíztam benne, lesz a filmnek akkora sikere, hogy érdemes videokazettán is megjeleníteni. Bár a magyar játéklímkre nem igazán jellemző, hogy videón szétkapkodnák. Hittem abban, hogy a film megél videón is, bár eredetileg a megjelenést húsvét utánra terveztem, gondolnám, hogy nyári siker lehet belőle.

– Most azonban a feketepiacal szemben minél hamarabb fel kellett vennie a versenyt!

– Részben igen, de az is igaz, hogy mára igencsak megváltozott a filmek „lefutási” tempója. Szédületes gyorsasággal követi egyik film a másikat, a magyar mozikban az egyik menő amerikai film már hetek alatt kiszorítja a másikat. Nincs idő arra, hogy egy

film a klasszikus régi módon „kifussa” magát. Hol van már az az időszak, amikor kiírják a mozik: „A film 14 hétre prolongálva!” A *Hamis a babát* egyszerre tizenkét moziban mutatták be, igen kedvező fogadtatással. A Metró moziban, ahol előpremiere volt az alkotásnak, még jegyzéssel is lehetett találozni! December 27-én volt a bemutató, és az év végéig – tehát öt nap alatt – a filmet 93 ezren látták, s 667 előadáson 7 millió 305 ezer forintos bevételt hozott. Azóta a nézőszám és a bevétel körülbelül megduplázódott. Ezeket az adatokat érdemes összehasonlítani más magyar filmekkel. Például az *És mégis* című filmet tavaly – ird és mond – összesen 1137 néző látta, miközben a produkciót 35 millió forinttal támogatta az állam!

– Mennyibe került a *Hamis a baba*, s kapott-e alapítványi-állami támogatást?

– A film 28 millió forintba került. Ebből 14 millió forinttal a Magyar Televízió 1-es programja szállt be, és 4 millió forintnyi volt a szponzori támogatás. A németországi forgatás költségeit pedig a film német eladása fejében támogatta egy vállalkozó. A mozi 40 százalékos kölcsönjait fizet, vagyis a bevétel ennnyi százalékát adja oda a filmért. Ez úgy is felfogható, hogy 60 százalékot tart meg magának. A 40 százalékból 6 százalékos elvisz a forgalmazó, így marad 34 százalékos, melynek fele az MTV-t illeti meg. Nekem marad 17 százalékos, melyből még a forgalmazás költségeit is fedeznem kell. Egyetlen kópia 180 ezer forint, s e filmnek 16 kópiája volt! A *Hamis a baba* mindössze 1,2 millió forint támogatást kapott, azt is utólag, februárban kapta. Ahhoz, hogy a filmet megcsinálhassam, még 3 millió forint bankkölcsönt is fel kellett vennem.

– Ezek szerint tehát kész ráfetézés ma szórakoztató-sikerfilmet készíteni Magyarországon!

– Így van. Az elmúlt rendszer tiltott-tűrt-támogatott kategóriái gyakorlatilag meg ma is léteznek, csak a tiltottat felváltotta a „járulékkoltatott” kategória. Számomra már az is siker, hogy a *Hamis a baba* a tűrt kategóriába került. Ha a járulékkoltatottba sorolták volna, a mozinak még 15 százalékos adót kellett volna fizetnie a vetítésért.

– Mennyi bevételt remél a videóforgalmazástól?

– Nincsenek nagy elvárásaim. A magam megnyugtatóására egyébként tettem egy feljelentést, megnevezvén azt a négy-öt budapesti videótékát, ahol illegálisan forgalmazták a filmet. Remélem, azokban a tékásköbökben, akik feketén árulják a *Hamis a babát*, van annyi tisztesség, hogy legalább egyet vesznek a legális megjelenésből is, és kiteszik a pult fölé is. Úgy tűnik, én egy naiv kis versenyző vagyok ebben a játszmában...

– Kaphatók voltak-e videón korábbi filmjei?

– Igen, ugyanúgy a feketepiacon futott az *Elvarázsolt dollár*, legalisan nem jelent meg. A tizenkét-tizenhárom éve forgatott *Pogány madonna*, majd a *Csak semmi pánik* idején meg nem volt ilyen nagy mennyiségben videón az országban. Akinek pedig volt, az a filmeket felvehette a tv-ből, amely többször is játszotta őket.

– A *Hamis a babát* elkészítette, sikert aratott, csak az alkotó veszt az egészen?

– A jelenlegi támogatási-elosztási rendszer nem kedvez a közönségfilmeknek, amit én nem vagyok hajlandó tudomásul venni. Mert azt a pénzt, amelyet elköltenek ezer nézőt vonzó filmekre, nem egy nagylelkű mecénás adja, hanem az az adófizető polgár pénze. Azt hiszem, nincs itt az ideje a „lila önmegvalósításnak”. Az alkotóknak a közönséget igenis figyelembe kell venni!

– Tervez-e újabb filmet?

– Még a *Hamis a baba* forgatása idején nagy kedvvel merültem bele egy új könyvbe, melynek film-

IBA

revitelét tizenkét esztendeje dédelgetem magamban. Ez Rejtő Jenő Három testőr Afrikában című műve. Már megírtam a forgatókönyvét, elkészült a német és a

francia fordítása is. Tudom, hogy a játékfilmgyártást támogató alapítvány kuratóriuma nem foglalkozik az ilyen jellegű filmekkel, mert nem eléggé „művészi”. Ezért nem is fordultam hozzájuk, nincs kedvem megalázó köröket futni.

– Marad a külföldi tőkebevonás? Fordult-e esetleg tanácsért Bud Spencerhez, aki annak idején bátorította Önt, hogy készítsen ilyen típusú filmeket?

– Tuskó Hopkins szerepe Bud Spencerért kiált! Nagyon jól el

tudta volna játszani tizenöt-húsz évvel ezelőtt, de mára csak megöregedett ő is. S végül is ő nem producer, nem pénzember. Igen, gondolkodom külföldi tőkebevonáson. Elindultam, tapogatózom, de még nem tudom, mi lesz ennek kimenetele.

– S Ön alakítaná Tuskó Hopkinst?

– Nem, nem, én is öreg vagyok már hozzá. Egy fiatal, harminc év körüli színész alakíthatja majd. Én részben producere lennék a film-

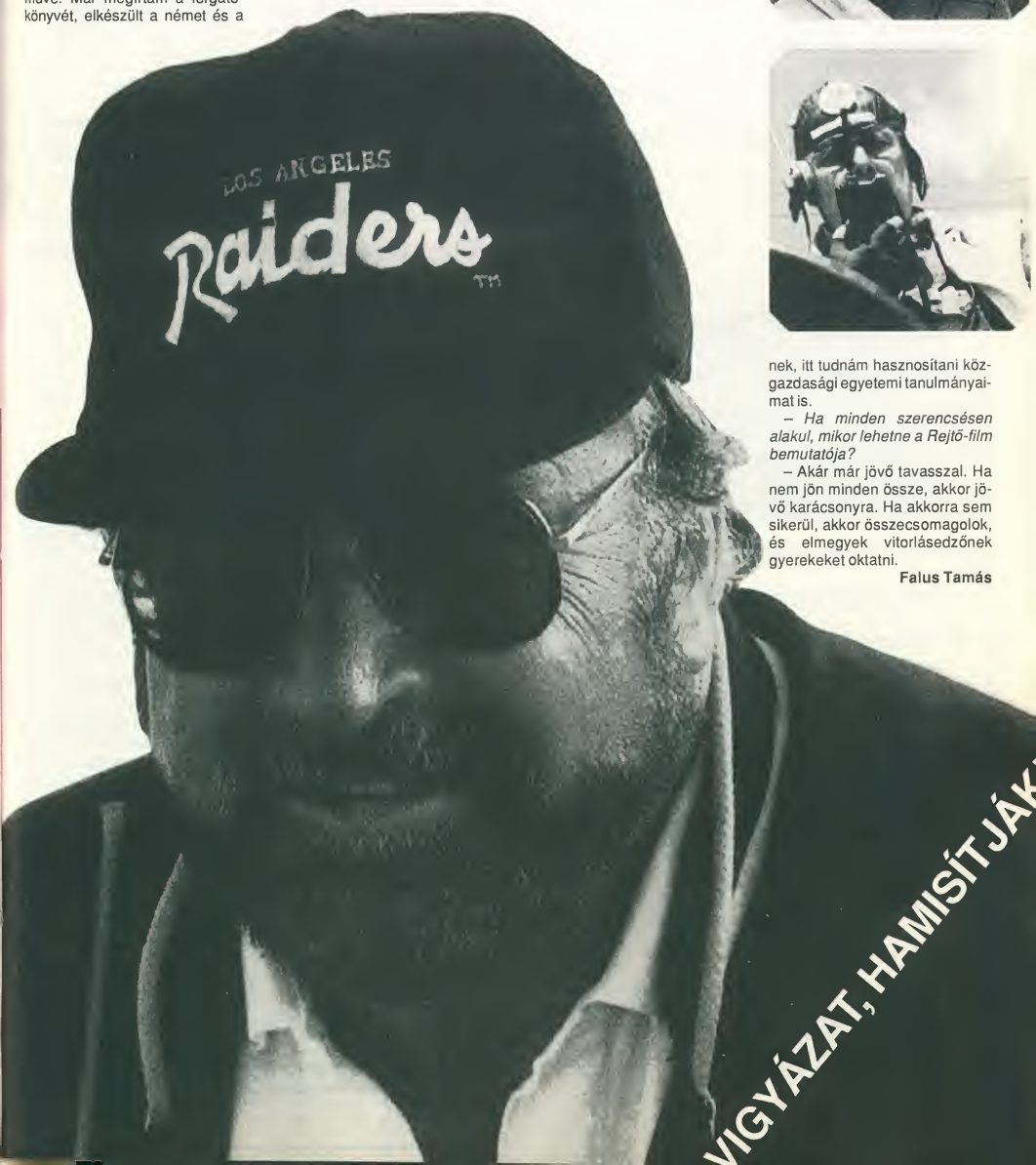

nek, itt tudnám hasznosítani közgazdasági egyetemi tanulmányaimat is.

– Ha minden szerencsésen alakul, mikor lehetne a Rejtő-film bemutatója?

– Akár már jövő tavasszal. Ha nem jön minden össze, akkor jövő karácsonyra. Ha akkorra sem sikerül, akkor összecsomagolok, és elmegyek vitorlásedzőnek gyerekeket oktatni.

Falus Tamás

VIGYÁZAT, HAMISÍTJÁK

rendszeresen jelentkező műsorai:

csütörtök 18.00–22.00

18.05 Sráckarika

18.30 A természet világa, angol ismeretterjesztő sorozat

19.00 Power kapitány, magyarul beszélő amerikai sorozat

19.40 Sláger és horoszkóp

20.00 Magyarul beszélő sorozatfilm

21.00 Trans World Sport különleges sportok

21.30 Civilpálya, az Önkormányzatok műsora
Végállomás, beszélgetés a villamoson
Ellenpontok, Rózsa Péter műsora

Ismétlés vasárnap 8.00–12.00 óráig

péntek 20.00–24.00 óráig

20.05 Szórakoztató magazin

A hónap vendége, Divat, Sport, Testbeszéd

Sztárok – hazai könnyűzene vendégekkel

21.00 Nagyjátékfilm, szinkronizált mozifilmek

22.50 Keresztkérdések – Mester Ákos műsora
Politikai biliárd – Frey Tamás műsora

Ismétlés vasárnap 20.00–24.00 óráig

A részletes műsort a Teletext 190. oldalán olvashatják!

A Telesystem Rt. a műsorváltoztatás jogát fenntartja.

A TV-tévé nem előfizetéses program, keresse a kapcsolatot!

TELESYSTEM

1922 Budapest, Pf. 59.

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesz-
szük közzé magánszemé-
lyek 100 szónál nem hosz-
szabb szövegű hirdetését.
Felhívjuk a Kedves Olvasó
figyelmét, hogy e rovatban
nem áll módunkban közölni
olyan hirdetéseket, amelyek-
ben megvételre ajánlanak
vagy díjazás ellenében ke-
resnek szerzői jogvédelem
alatt álló műsorokat.

PANASONIC NV-MS1 S-VHS
KamKorder tartozékokkal +
NV-FS 90 S-VHS edítelő vi-
deómagnó eladó. Érdeklődni
lehet: 9421 Fertőrákos, Pf. 5.
Szauer.

Elcserélem: három darab
gyári új TDK 195 kazettáért a
Video Magazin 1–47-ig meg-
jelent számait. Érdeklődni
lehet: 17–20 óra között a
186-7561 telefonon, Mészá-
ros lakás.

Műszaki cikkek kezelési út-
mutatóinak, prospektusai-
nak, leírásainak fordításait
németről magyarra olcsón,
gyorsan, precízen vállalom.
Érdeklődni lehet, csak vá-
laszborítékban: Németh
László, 6120 Kiskunmajsa,
Zárda u. 3/A/10.

KamKorder előtétlencsék 0.65
x nagyítószögű és 1.5 x tele
előtétlencsék olcsón eladók.
Telefon: 134-1279.

Professzionális VHS-kazetták

egyedülálló áron!

(zsellőtől árainkban (Ft):

	50 db	250 db	500 db
BAF HGX:			
NT 80	163	157	151
NT 90	200	192	184
NT 120	237	228	219
BAF PRO-HG			
BA 60	273	262	252
BA 90	319	307	295
BA 120	360	346	333

Címünk: FÜMÖTÖ BT. Budapest, 1158 Frankovics M. u. 29.
Tel: 272-0895

a TELEHOLD

**a Magyarországon fogható műholdas
tv-műsorok közül a LEGTÖBBET
és a LEGRÉSZLETESEBBEN közül.**

Áprilistól új külsővel, az eddigienél is bővebb tartalommal:

SKY ONE, CHILDREN'S CHANNEL, N3,
HBO (amerikai mozicsatorna), EUROSPORT, SCREENSPORT,
SUPER CHANNEL, CNN, MTV Europe, TV 5, RTL 4, SAT 1,
RTL Plus, PRO 7, TELE 5, 3 SAT, 1 PLUS, OSZTRÁK 1,
OSZTRÁK 2, MTV 1, MTV 2, OROSZ TV, CSEH TV (F1),
SZLOVÁK TV (STV), TV Zágreb, Belgrádi TV.

- Részletes tartalomismertető az eredeti, idegen nyelvű címmel, a színeszek, rendezők nevével, a gyártási évvel stb.
- A műholdas televíziózással kapcsolatos praktikus információk, frekvenciataláblázatok, technikai tanácsok stb.
- Keresztjérvény, horoszkóp, nyereményjátékok értékes ajándékokkal (videómagnók, műholdvevő berendezések) stb.
- Ingyen hirdetési lehetőség magánszemélyeknek.

Legyen az előfizetőnk!

TÍZET FIZET – TIZENKETTŐT KAP
Tíz hónapot fizet – egy évig kapja
8 HÉT INGYENES

TELEHOLD

Keresse szerdától az újságárusoknál!

HI-FI SZTEREÓ KÉPMAGNOK

Böngésző

Bár e havi tesztünkben is jeleztük, hogy belekukkantottunk – és nem is mindenben értettük egyet – a külhoni értéktételekbe, rovatunkban elsősorban a Hi-Fi videókra koncentrálva adunk némi ízelítőt a határainkon túli kínálatból. A választék láthatóan egyre bővebb, amit indokol a sztereó tv-k terjedése és az elérhetőbb sztereó műsor kínálat is. Ezzel együtt a videókon belül a sztereó Hi-Fi-k részeseide még nem éri el a 20 százalékot, bár áruk 1000–2000 DM között alakul.

Néhány készülék igazi sajátosságokkal rendelkezik, mint például a Mitsubishi HS-C50E, mely képes lejátszani az S-VHS szalagokat is, de az NTSC jelek sem hozzák zavarba (ez utóbbit az NV-F55 is tudja produkálni), a Panasonickoknál vonalkódos programozásra is van lehetőség, ami igen kényelmes beírást eredményez. A legtöbb készülék VPS áramkörrel rendelkezik, amelynek nálunk még sok értelme nincs, lévén az azonosító jelek nincsenek adásban. Így aztán külön élvezet, hogy a szerencsétlen videós bájoló reklámok sorozatát veszi fel a szalagra. Még jobb, ha emiatt a film vége lemarad, no de a pénz beszél...

A Philips VR-716 magasabb árát a beépített sztereó műholdvédő magyarázza, a Sony SL-V815VP-jében pedig van Edit-Monitor, amely lehetővé teszi, hogy egyidejűleg két kép jelenjen meg a képernyőn.

Képmínőség szempontjából úgy tűnik, nagyon jó eredményeket produkál az Akai IHQ-ja (Intelligent High Quality), mely minden felvételt előtt teszteli a szalagot és ezek ismeretében változtatja a felvételi paramétereket. Az összhatás egy nyugodt és jó felbontású, kontrasztos kép. A mezőny további része – leszámítva az utolsó hat készüléket – eléggé kiegyenlített volt. A képjavító áramkörök nem mindig azt nyújtották, amit vártunk, bár ki kell hangsúlyozni, hogy gondos beállítás esetén fenntartjuk korábbi jó véleményünket az ASO áramkör előnyeivel kapcsolatban, (ITT–Nokia VR-3781, VR-3731).

Hang tekintetében a felsorolt típusok egyengyede nyújtott kiemelkedő, dinamikus, tiszta kiegyenlített hangjával, de azért ez még nem jelenti a CD minőséget, ám szorosan megközelíti azt. A legnagyobb gondosságot a jól beállított kompander, vagyis elektronikus zajelnyomás igényli, ami az egyes hangok, beütések között visszaszorítja a zajt, ugyanakkor képes befolyásolni például egy zongoraleütés vagy dobbeütés határozottságát, vagy minden hang után egy erősödő lecsengő hangot produkálni, mely a zeneképet élettelené is teszi.

A gyengébb pontszámok ennek és a fejtápkapcsolási hibáknak az eredményeit mutatják, melyek a kifiltrott, magasabb hangoknál érezhetőek.

Persze – s ez nem feleldhető – A Hi-Fi sávon felvett hang nyárogásban, átvitelben összehasonlíthatatlanul többet nyújt, mint az állófejes monó sáv által nyújtott teljesítmény.

**Videofilm- kölcsönzés,
házhöz szállítással
Budapest egész területén!
Reggel 8-tól este 7-ig, hétvégén is!
Ingyenes katalógus.
Minden megrendelő ajándékot kap!**

Tel.: 163-5376,
163-4342.

Típus	Rendszer	Írányár DM-ben	Kép	Hang	Szolgáltatások	Felkészítettség	A magazin minősítése	Összpontszám
HI-FI SZTEREÓ KÉPMAGNOK								
Akai VS-600	VHS	1500	36	16	15	5	kiváló	72
Akai VS-600E	VHS	1800	36	16	13	5	jó	70
Panasonic NV-F75EG	VHS	1900	31	16	15	6	jó	70
Sony SLV-757 VP	VHS	2000	32	16	15	5	jó	69
Sony SLV-777 VP	VHS	2000	32	15	15	6	jó	69
Blaupunkt RTV-750	VHS	1600	31	18	15	4	jó	68
Grundig VS 960 VPT	VHS	2000	32	16	13	7	jó	68
Panasonic NV-F65	VHS	1600	31	18	15	4	jó	68
Philips VR 716	VHS	2100	31	15	16	6	jó	68
Sanyo VHR-194G	VHS	1600	32	16	15	5	jó	68
Sony SLV-656 VP	VHS	1800	32	16	16	4	jó	68
Mitsubishi HS-E52VPT	VHS	1850	32	16	14	5	jó	67
Nordmende V4000HL	VHS	1700	31	17	15	4	jó	67
Sony SLV-815	VHS	2000	31	15	15	6	jó	67
Telefunken A980V	VHS	1900	31	18	14	4	jó	67
Mitsubishi HS-M55	VHS	1700	30	16	15	5	jó	66
Nokia 3782 VPS	VHS	1500	31	16	15	4	jó	66
Panasonic NV-F55	VHS	1500	31	15	15	5	jó	66
Sony SLV-715VP	VHS	1800	31	15	15	5	jó	66
Sony EV-S550 E	Video 8	1800	30	17	15	4	jó	66
Hitachi VT-F785E	VHS	1900	29	17	14	5	jó	65
Philips VR 502	VHS	1300	31	15	16	3	jó	65
Siemens FM 708	VHS	1650	31	16	13	5	jó	65
Telefunken A 960 N	VHS	1550	29	14	17	3	jó	63
Samsung VX-980H	VHS	1400	28	14	15	4	jó	61
Toshiba V-711 G	VHS	1450	29	14	15	3	jó	61
Hitachi VT-F865E	VHS	1400	27	14	13	3	közepes	57
Orion VH-2491HS	VHS	1000	27	13	15	2	közepes	57
Neckermann Z71/481	VHS	848	23	11	11	2	közepes	47

Maximális pontszámok: kép=40, hang=20, szolgáltatások=20, felkészítettség=10

HIRDETÉSSZERVEZŐKET KERESÜNK!

Vasárnap
Hirek

RAKETA
MEGNYÚJTSÁG

video
magazin

A lapokat kiadó **Pergamen Rt.**

széles körű, országos kiterjedésű
üzleti kapcsolatokkal rendelkező
főállású hirdetésszervezők jelentkezését várja.
Alapítettség mellett **magas jutalék!**

A részletek megbeszélése előtt telefonmegkeresést
kérünk, hogy a személyes találkozás időpontját
egyeztethessük.

Telefon: 201-94-04 vagy 201-0166/273-as mellék.
Cím: Bp. Csalogányi u. 9-11 I. em. 130-as szoba

A Video Magazin 1992/2. számában közölt kérdésekre a helyes válasz:

1. Charles Bronson (Mr. Majestyk című film)
2. Clint Eastwood (A magnum ereje című film)
3. A hasonmás
4. Bécs, Prága, Tangir és Afganisztán a forgatási helyszínek
5. Ennio Morricone
6. Brannigan, Clouseau felügyelő, Sherlock Holmes, Nico, Tango & Cash, Klute, Bullitt
7. A Missouri tejváradás című filmben Jack Nicholson – Tom Logan, a marhatolvaj, a rossz, Marlon Brando – Lee Calvton, a fejvadász, a jó
8. Goldie Hawn
9. A rózsaszín párdúc
10. Kobra
11. Ötletege titkos megbízottja
12. A hegyek pokla című filmben

A Video Magazin januári Inter-video játékának győztese, ifj. Nehéz György papájával, aki hasznos játékosártnak bizonyult

Az Intervideo Magazin rejtvény-pályázatának nyertese, Antal Ferenc lányával örül a fődíjnak

A Funai TVR-1400-as kombi tv-videót nyerte:

Varga László Debrecen, Vág u. 12. 4031

Műsoros kazettát nyertek:

Palotai Géza
Südi Gábor
József Ferenc
Miklós Imre
Mányoky Gabi
Kis Tóth Tamás
Kis Tóth Károlyné
Cinke István
Róka Szilvia
Lantai Linda
Volcz Dénes
Kovács Mihály
Szelei László
Valet Gyula
Thanyi Tibor
Gulyás István
Szilas Gábor
Ferencz László
Magyar Imre
Godzsák Tibor
Homor Viktória
Saranyó Attila
Hódi Attila
Ontó Emese
Eberhardt Endre
Kerper László
Magyar Attila
Eszely Tibor
Kádár Attila
Kis Kós Antal
Fazekas András
Markó Piroksa
Markó János
Kolenár Tibor
Balázs Tibor
Juszint Attila
Tárnok Sándor
Kotán Attila
Zsolnai László
Hunyadi Buzás János

Miskolc III., Lyukóbbánya 6. 3532
Budapest IX., Tüdőltó u. 85. III/6. 1094
Budapest XIII., Gyermek tér 9/c 1131
Miskolc, Oszip István u. 7. I/1. 3529
Budapest I., Dísz tér 3. 1014
Sajószentpéter, Kossuth u. 106. 3770
Budapest IV., Sággyár u. 9. IV/1. 1043
Miskolc, Kinizsi u. 7. 3527
Budapest XIX., Bem J. u. 33. IV/10. 1193
Budapest VIII., Szilgony u. 7. IX/34. 1083
Kecskemét, Nagykörös u. 21. III/30. 6000
Debrecen, Cívus u. 13. fsz. 5/a 4032
Budapest XVI., Papucsivirág u. 3. 1165
Budapest XV., Neptun u. 104. II/11. 1158
Budapest XI., Nagyszeben tér 2. I/6. 1118
Adács, Árpád fejedelem 33. 3292
Budapest XIX., József A. u. 94. 1195
Budapest XXI., Krizantém 22. fsz. 1. 1214
Valkó, Kossuth út 99. 2114
Sátoraljaújhely, Munkácsy u. 13. 3980
Budapest III., Meggyfa u. 27. III/5. 1033
Marcali, Szigetvári u. 144. 8700
Budapest XII., Greguss u. 12. II/30. 1123
Hajdúszoboszló, Ádám u. 27. 4200
Budapest XI., Beregszászi út 147. 1112
Budapest XII., Istenhegyi út 50-52/C 125
Sátoraljaújhely, Nefelejcs út 2/10. 3980
Budapest XIII., Tisza u. 3. I/13. 1133
Budapest VII., Munkás u. 13. fsz. 7. 1027
Budapest II., Varsányi Irén u. 1. 1052
Budapest XXI., Kossuth L. u. 105. 1212
Ercsi, Mező Imre út 11/2. 2451
Ercsi, Mező Imre út 11/2. 2451
Miskolc, Fűtő u. 21. 3508
Bag, Szent Imre út 10. 2191
Rimóc, Kiskert út 11. 3177
Törökszentmiklós, Daák F. u. 82. 5200
Jászboldogháza, Tompa Mihály u. 32. 5144
Budapest, II., Budakesi út 55/C 1021
Egerszólát, József A. u. 1. 3328

A kazettanyereményeket postázzuk, a fődíjat a nyertes személyesen veheti át. Gratulálunk!

Fizessen elő a Video Magazinra a Pergamen Rt®-nél!

Előfizetési díj: 3 hónapra – 195 forint
6 hónapra – 390 forint
9 hónapra – 585 forint
12 hónapra – 780 forint

Töltse ki a megrendelőlapot, és adja fel a kiadó címére, s ezzel egy időben csekken fizesse be az előfizetési díjat, szintén a kiadó címére. (A csekk hátlapjára, kérjük, írja fel, mely hónaptól meddig érvényes előfizetése.)

A kiadó címe: Pergamen Rt. Video Magazin
1027 Budapest, Csalogány u. 9–11. I. em.

Megrendelőlap

Megrendelem a Video Magazin című lapot példányban

..... hónapos időtartamig 1992. hótól hóig.
Az előfizetési díjat csekken a kiadó címére befizetem.

Név:

Cím:

aláírás

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

PROFIKNAK ÉS AMATŐRÖKNEK

JÓTÁLLÁSSAL

Kisfilmes gépek: 1790–77 900 forintig

Chinon
Wizen
Hanimes
Olympus
Praktika
Pentax
Nikon
Konica
Vivitar
Yashica

HÓFEHÉRKE ÉS A HÉT ELGYÖTÖRT TÖRPE

avagy mi is történt valójában?

Volt egyszer egy gyönyörű királylány, kinek haja fekete volt mint az ében, ajka piros mint a vér, erenye fehér mint a hó, egyébként kb. 90-58-90.

Hófehérke, mert róla van szó, komoly vetéltyársat jelentett rendkívüli nemi képességekkel megáldott özvegy fiatal mostohaanyjának, ki az ifjú és „herceg” herceg feleségének magát szánta, nem pedig elhunyt férjének leányát. Megbízta hát vadászát – megbízván annak remek képességeiben –, hogy a sötét erdő mélyén dőlje át Hófehérke hófehér testét. A vadász ezt szívesen megtette, s eközben a hófehér erenyeket sem kímélte. A kitagadott királylány ezután a hét törpénél talált menedéket. A törpéflúk ilyen megőrültek a szexis lányról és házuk úrnőjévé tették. Ebből minőségében Hófehérke rögtön kezébe vette az irányítást, és mint emancipált nő rögtön megszervezte a házi munka felosztását. Mikor eljött az éj, a jószívű leány bőkezűen osztogatta kegyeit a felajzott törpéknek. Így éltek boldogan míg meg nem jelent táltos lován a herceg, s a mese meghökkentő véget nem ért.

Utóirat: A kéjszár királyné sorsa is meglepő fordulatot vett, ami pedig varázstükrét illeti, az most egy barátjával, egy csábos velenceivel randevúzik vagy a TNSZ-en (Türök Nemzetközi Szövet-ségén) keresztl új állást keres.

Színes, szinkronizált spanyol-olasz erotika komédia
Rendezte: Osvaldo De Oliveira
Főszereplők: Adele Fatima, Denis Derkian
135 perc

Dörmögő Dömötör I-XIII

BOSZORKÁNYPALÁNTA

AZ EGYETLEN FÖLD 7-12

HÚSVÉTRA KICSIKNEK:

DÖRMÖGŐ DÖMÖTÖR I-XIII.

Berci, Marci és Borka, vagyis Dörmögőkék gyakran keverednek bajba, ám a kedves, segítőkész, olykor torkos, lusta és oktondi macskák élete, mint mindig a mesékben, mindig jóra fordul.

HÚSVÉTRA NAGYOBBNAK:

BOSZORKÁNYPALÁNTA

A tizennégy éves Lujza titokzatos varázserőt örökölt egyik boszorkány ösétől, s varázsigéjével nagy kavargást okoz otthon, az iskolában és a szerelemben...

Író-zeneszerző: Muszty Bea, Dobay András

HÚSVÉTRA KICSIKNEK,
NAGYOBBNAK ÉS NAGYOKNAK:

AZ EGYETLEN FÖLD 1-12.

A három, egyenként 150 perces kazettán látható japán természetudományi filmsorozat megismerteti a Föld keletkezésének, fejlődésének történetével a dinoszauruszoktól napjaink ötmillió ember lakta bolygójáig

TELEVIDEO

STUDIO *tech*
AUDIOVISUAL ENGINEERING SPRL

Film-, videó- és hangstúdiók építése, felújítása, átalakítása.

Kulcsra kész szállítása.

Gyorsan és olcsón

Film és Broadcast professzionális hang- és videótechnikai anyagok eladása.

Professzionális videókazetták, hang- és videószalagok. Stúdiótechnikai berendezésekhez gyors alkatrész és műszaki leírás szállítása. (Ampex, Sony, Panasonic, JVC stb.)

Nagykereskedelmi árszínvonal

Telefonhívásokat és telefaxukat magyarul is fogadjuk.

Studiotech SPRL, Rue de la Comte de Flandres 8.
B-1020 Brussels, Belgium
Tel.: 322-425-59-38
Fax: 322-425-64-31

Alvin és a mókusok a Föld körül

színes, szinkronizált amerikai rajzfilm

Samuel Goldwyn Co.

Börtönterror

(Caged Heat)

Helyszín: Connorville, egy amerikai női börtön.

Játszódik: napjainkban.

A maximális biztonsággal őrzött börtön-munkatáborba kerül a piti bűnökért elfélt Wilson (Erica Gavin), ahol két dologtól szenvednek a bentlakók: saját kielégítetlen vágyaiktól és a kegyetlenül igazságtalan büntető rendszertől, amelyet McQueen (Barbara Steele), a kéjsóvár, nyomorék igazgató testesít meg. Ebben a pokolban külön átok Randolph doktor (Warren Miller), aki a renitens rabnőkön agyműtétet hajt végre, így szereve áldozatokat alantas nemi vágyainak.

Amikor a vagány, fekete Maggie (Juanita Brown) néhány társával menekülni próbál, csak Wilsonnak sikerül vele kijutnia. A városban Wilson barátjával elhatározzák, hogy visszamennek és kiszabadítják szenvedő társaikat...

Színes, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Juanita Brown, Roberta Collins, Erica Gavin, Bar Steele, Warren Miller

Írta és rendezte: Jonathan Demme, A bárányok hallgatnak című Oscar-díjas film Oscar-díjas rendezője

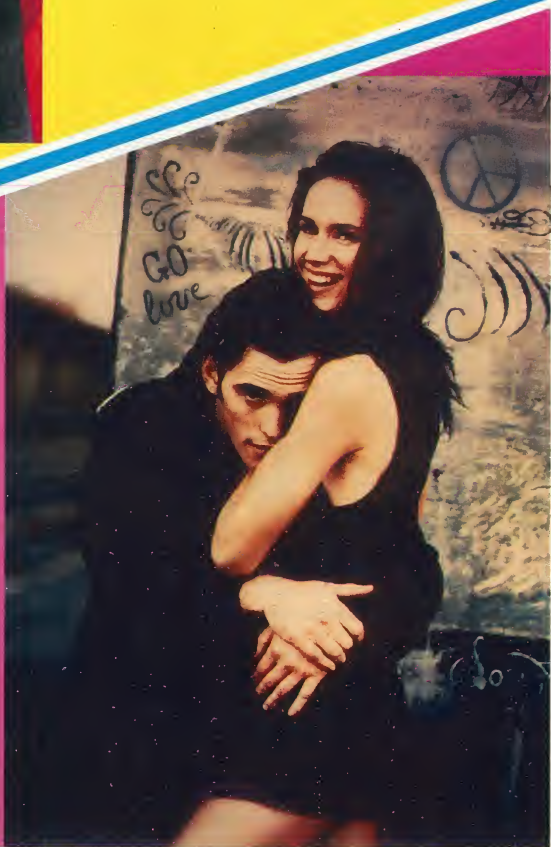
Drugstore Cowboy

Főhősünk, felesége és barátai részvételével a kábítószert rabjává válnak. A mindennapi „belövést” csak a gyógyszer és más árucikkeket árusító vegyesboltok (drugstore) fosztogatásával tudják megszerezni. A lejtőn nincs megállás, és a buliból szinte nem lehet élve kikerülni...

Színes, szinkronizált amerikai film

Főszereplők: Matt Dillon, Kelly Lynch, James Remar
Rendezte: Gus Van Sant

Samuel Goldwin Co.

Április végi tékaújdonságok:

Csupasz nyuszi 2 1/2

Rendező-producer: Jourdan Alexander
Western Visuals

A vadkacsák üldözése I-II.

Író-rendező-producer: John Staglano, a Nagy cicik című film rendezője

A Las Vegas-i Fesztivál díjnyertes alkotása!

MEGRENDELŐLAP

CÍMÜNK: 1062 BP., ANDRÁSSY ÚT 107.

A megrendeléstől kitöltve, címmel ellátott borítékban kérjük elküldeni. Köszönjük.

KAZETTA CÍME:

DARAB

Név:

Utca, ház:

Helység: Ir. szám:

Kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni!

Dátum: Aláírás:

LUX x VIDEO

Magyar filmek – magyar szereplők!

Buja gyertyák

Éva tizennyolcadik születésnapjára szexbulit szervez, ahol a vendégek nemcsak gátlásaikat vetkőzik le...
90 perc

Figyelem, a filmekben erotikus jelenetek láthatók!
Csak 18 éven felülieknek!

Franciás pezsgő

Tudja, mi az a franciás pezsgő?
Egy speciális ital, amely csak a szexoktatók között szerepel...

A kazetták megvásárolhatók,
illetve utánvétellel megrendelhetők:
LUX VIDEO, 1241 Budapest, Pf. 278. J+J/06
FÓKUSZ Video, 1062 Budapest, Andrassy út 107.
Interfilm Kft., 1054 Budapest, Steindl I. u. 6.
Video Nivo Ügynökség: 1081 Budapest,
<None> Köztársaság tér 10.
A kazetták ára kölcsönzői joggal 2490 Ft+ÁFA;
lakossági eladás esetén 1250 Ft+ÁFA

Los Angeles-i

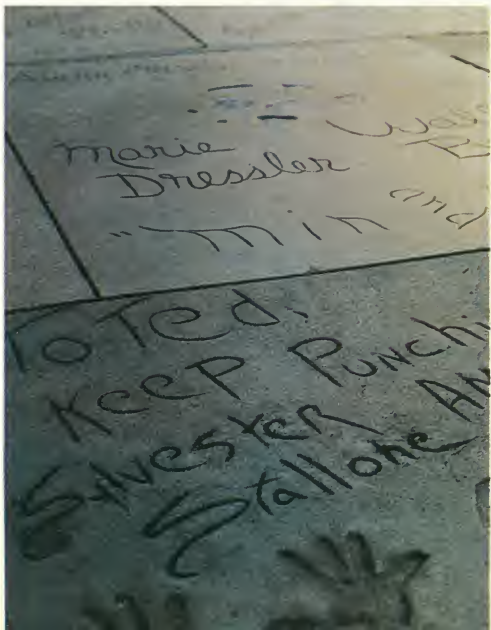
Filmvásár a filmfővárosban

látványosságok

Kalifornia nem cáfolta meg önmagát; 25 °C, vakító kék ég és kellemes napsütés fogadta a nagy amerikai filmvásár tél végi látogatóit. No és persze virágok és pálmák, meg számtalan zászló és transzparens, melyek azt hirdették, hogy február 27. és március 6. között itt rendezik az új filmek seregszemléjét és vásárát, az „American Film Market”-et.

85 éve annak, hogy egy filmes csoport felfedezte Los Angeles kellemes éghajlatát, gyönyörű természeti adottságait, és azt az előnyös tulajdonságát, hogy itt a szabadban vagy üvegletejű stúdiókban mesterséges megvilágítás nélkül is tudnak filmet forgatni.

Felépültek az első – részben ma is működő – nagy stúdiók: a *Universal*, a *20th Century Fox*, a *Metropolitan* – *Goldwin-Mayer* és a többiek. Erre a csodálatos vidékre költöztek a híres rendezők, a nagyhatalmú producerek és a népszerű

sztárok. Ügynökségek és színadók – *Kazan*, *Strasberg* – nyitották meg kapuikat. Volt idő, hogy a hollywoodi filmpar több mint százezer embernek adott munkát. Az üzletemberek és vendéglősök jó érzékkel telepítették ide boltjaikat, vendéglőiket és mozijaikat.

Itt épült meg a kínai pagoda-mozi, előtte az aszfaltot a sztárok kéz- és lábnyomaitával, autogramjával, itt nyitották meg a sztárok viaszfiguráinak panoptikumát, és – a belvárostól 40 kilométernyire – ide álmolta *Walt Disney* csodálatos mesevilágát. Az éttermet ma is *Chaplin*, *Marilyn Monroe* vagy *James Dean* képei díszítik és a számtalan szuvenírbizletben bármikor vehetünk egy *Humphrey Bogart*ot ábrázoló pólót vagy *Stan és Pam*al díszített falórát.

Itt minden a filmre emlékeztet. A filmművészetre, és a filmparra. Itt, ahol a hegy oldalán hatalmas fehér betűk hirdetik: „Hollywood”, itt alakult ki a film fővárosa. A sztárok luxusvillái három városrészt is el-

foglalnak: *Beverly Hillst*, *Bel Airt* és *Brentwoodot*. A turistákat autóbuszokkal viszik körbe, hogy megmutassák, hol lakott *John Wayne*, vagy hol él *Gregory Peck*.

A részben működő, részben turistalátványosságként funkcionáló nagy filmstúdiók mellett itt épültek meg a legnagyobb tv-társaságok, az *NBC*, az *ABC* és a *CBS*. A belvárostól az óceánig futó nyílegyenes utak, a *Sunset blvd.* vagy a *Wilshire blvd.* számtalan híres filmvállalat irodáinak adnak otthont. Itt székel a *Columbia*, a *TriStar*, az *MGM*, a *Carolco* és a többi nagy cég. Ebben a városban osztják ki minden tavasszal a filmvilág legmagasabb kitüntetését: az *Oscar*-díjat.

Nem véletlen tehát, hogy a világ új filmtermésének seregszemléjét és nemzetközi vásárát az *American Film Market*et (AFM) is itt rendezik meg. A vásár – ellentétben nagyhírű európai vetélytársaival a *Cannes-i* filmfesztivállal és vásárral, vagy az öszönként Milánóban megrendezendő *MIFED*-del, mindössze évtizedes múltra tekint vissza. Létrehozója a néhány amerikai filmforgalmazóból ala-

A híres Kínai Pagoda Filmszínház előtti tér, betonkockáiban a híres filmsztárok kéz- és lábnyomai

kult AFMA (American Film Marketing Association) A megnyitó napján most is az AFMA elnökei: Michael F. Goldman, Tim Kittleo, Maggie Christie személyesen fogadták a vendégeket. Az AFM-et rövid történelme során volt, hogy évente egyszer, volt, hogy évente kétszer (tavasszal és ősszel) rendezték meg, Los Angelesen belül, változó helyszínnel. Mindenesetre az idei helyszín, az óceán partján a Santa Monica városrészben emelt új luxus szálloda a Loews, ideálisnak tűnik.

Hatalmas üvegkupola borul a föld alatt három, a föld fölött öt szintet számláló hotel aulája felé. Természetesen van itt minden, ami luxus szállodától elvárható, a legnagyobb sikere mégis a hatalmas úszómedence melletti lépcsőzetes kiképzésű teraszoknak volt, ahol a szökőkutakkal és pazar virágokkal dekorált bokszokban egy-egy kávé vagy jeges narancslé mellett pihenték ki magukat a szép számmal összegyűlt

A folyamatosan épülő-bővülő Universal City, háttérben a CBS és az NBC tévétársaságok épülettömbjeivel

A Miami Vice sorozat elevenedik meg a Universal Stúdió kaskadórshow-jában

dezése a *Christmas in Connecticut* (Karácsony Connecticutban), melyben a sztár egyáltalán nem játszik, viszont a főszerepekre olyan neves kollégákat nyert meg, mint Kris Kristofferson és Tony Curtis. Egyébként mindkettőjüknek több régebbi és újabb filmjét kínálták, Tony Curtistól például a vadenatút *Center of the Web*.

Noha a nagy cégek nagy költségvetésű filmjeiket elsősorban moziira kívánják eladni, nem maradtak film nélkül a videóforgalmazók sem.

Töretlennek látszik az akciófilmek sikere. A legtöbb kínált film

ebbe a műfajba tartozott. Jó néhány cég saját bevált sztárjaival csak erre a műfajra szakosodott, de a nagy forgalmazók „a Majorok” is kínáltak ilyen, úgymond „B” kategóriás mozikat. A horror úgy tűnik visszaszorulóban van, ez azért szerencsés, mert a műfaj rajongói csak a színvonalas, igényes borzonganivalóval találkozhattak. Új western talán egyáltalán nem is készítettek, kínáltak viszont a régi híres filmeket: *Arvarez Kelly*, *MacKenna aranya*, *Cat Ballou*.

A science-fiction még mindig nem volt túl sok, de amit kínáltak, az színvonalas alkotás: *XTRO 2*, *Trancers*, *Crash and Burn*.

Az akciófilmek ellentétéként új reneszánsza van az – elsősorban talán nőknek szánt(?) – romantikus látványos, nemegyszer kosztümös filmeknek: ilyen a *Grande Isle*, *Kelly McGillis*szel.

üzletemberek. Az ABC-től a Workvisionig több mint kétszáz kiállító, mintegy negyven ország több ezer filmforgalmazója küldte el képviselőit vevőként vagy eladóként. Természetesen a világ nagy szaklapjainak (Hollywood Reporter, Moving Pictures, Screen, Video Age, Cinema, Variety stb.) tudósítói is képviseltették magukat. Filmsztárok azonban csak a képernyőn és a vásznon voltak jelen, annál több volt azonban a (nemegyszer rendezőként is ismert) producer. Például Andrew Vajna, Yoram Globus, Menahem Golan, Nico Mastorakis, Mario Kassar, Samuel Goldwyn, Dino de Laurentiis.

A vásár fővédnöke az idén Ted Turnervolt, az Öböl-háborúban óriási hírnevet szerzett CNN elnöke, a Turner Pictures filmforgalmazó tulajdonosa, az ő bevezető szavai nyitották meg az AFM-et. A nagyobb cégek minden este kóktél-

partit adtak, és Los Angeles mozi-jaiban folyamatosan vetítették a legújabb sikerfilmeket.

Igy Sylvester Stallone új filmjét (*Stop or My Mom Will Shoot*) hevenyészett fordításban „Alj, vagy az anyám lepuffant”, vagy a *Barbra Streisand* rendezte *Hullámok hercege*. *Charles Grodin* partnere a *Beethoven* című slágerfilmben nem a nagy zeneszerző, hanem egy bernáthegyi kutya. Két hónapja fut a *Robotzsaru* (*Robocop*) 3. része, és már forgatják a *Hegylakó* (*Highlander*) 3. részét is.

Sok cég kínált a vásáron készülőben lévő alkotásokat, nemegyszer csak a „lábon” elkelt filmek jogdíjaiból tudják befejezni a forgatást... Viszont már készen van Arnold Schwarzenegger első ren-

A világ legnagyobb mozijának épületegyüttese a Sunset boulevard-on

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

A JETSON CSALÁD

© 1990 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.
All Rights Reserved

NE FOLYTASSA, FELSÉG!

© 1990 UNIVERSAL CITY STUDIOS, INC.
All Rights Reserved

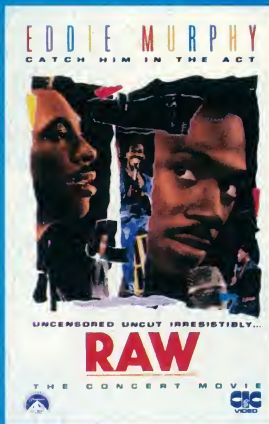
INTRUDEREK TÁMADÁSA

© 1988 By Paramount Pictures
All Rights Reserved

Az utolsó K, aki még passzióból...

© 1991 MTE, Inc.
All Rights Reserved

EDDIE MURPHY SHOW

© 1987 By Paramount Pictures Corporation
All Rights Reserved

A SÖTÉTSÉG GYERMEKE

© 1991 Wilshire Court Productions, Inc.
All Rights Reserved

A Paramount Communications Company

DUNA FILM VIDEO A CSÚCSON

1054 Budapest, Batthyány utca 2.

